

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

fi keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 4. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2007. április

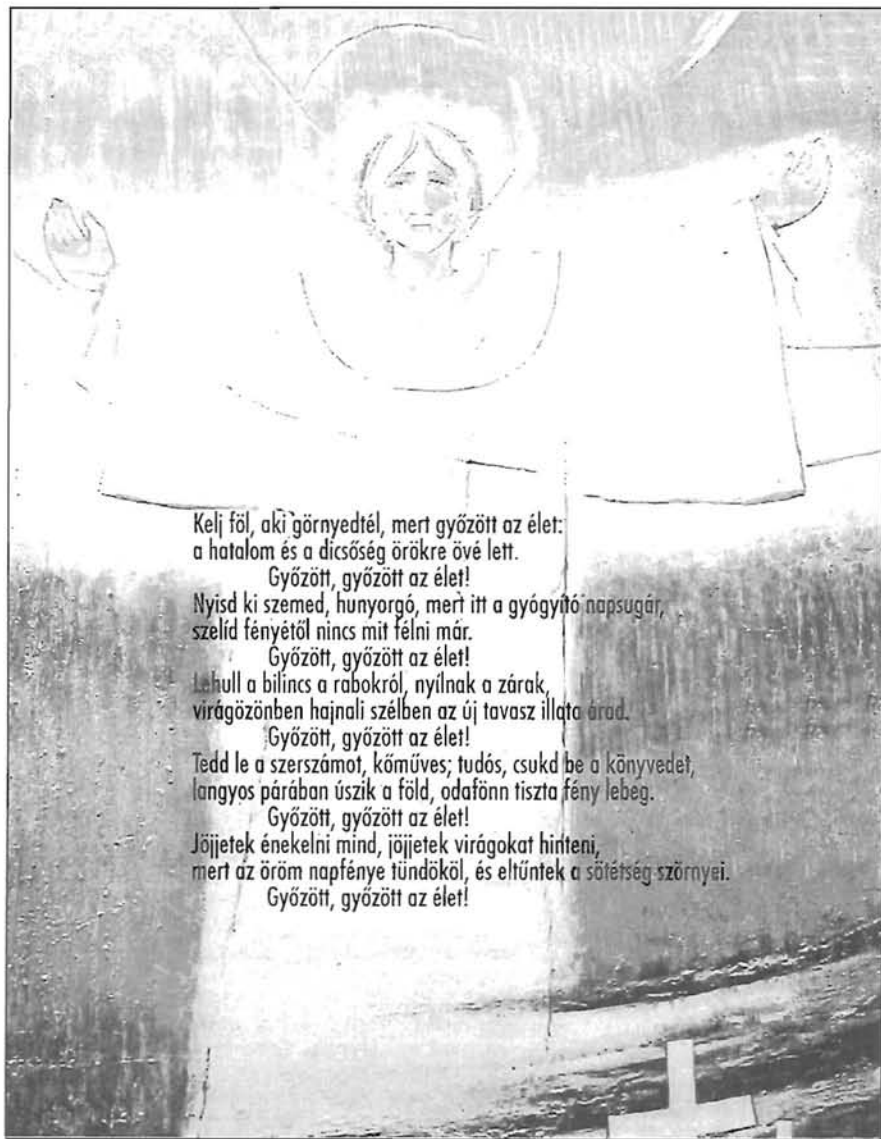

LESZ KOMPROMISSZUM?

Április 14-én barátságos megbeszélés, érdekegyeztetés zajlott a Gyoma FC és a Gyomaendrőd VSE Labdarúgó Szakosztályainak vezetőségei között. Az érdekegyeztető megbeszélésen részt vett Várfi András polgármester valamint a két egyesület vezetősége. Nagyon sokban megegyezik a két fél gondolkodása, mármint abban, hogy a két egyesület ne forgácsolja szét erejét, és nem utolsó sorban azt a pénzforrást, amit a polgármesteri hivatal biztosított működtetésükre. Ezen a baráti jellegű megbeszélésen a két egyesület vezetőségét biztosították arról, hogy a közel hétmillió forint költségvetés biztosítva lesz akkor is, ha a két egyesület házasságot köt. Egyetlen egy ütközőpont van csak, az pedig az, hogy hol legyenek a mérkőzések. Ez az endrődi oldalról nézve nem okoz dilemmát. Hat évvel ezelőtti elgondolásuk most is aktuális. Ősszel négy soron következő hazai mérkőzés a gyomai pályán, három az endrődin, tavasszal az első négy hazai mérkőzés az endrődi pályán, három vagy négy utolsó hazai mérkőzés a gyomai pályán. Ezt a gyomai vezetőség még szeretné egyeztetni szurkolóival. Ami még biztos, a két egyesület amennyiben frigyre lép, a Gyoma FC megyei első osztályú jogát fenntartja, de egy új egyesületi névvel indulna a csapat a 2007/2008-as megye első osztályú labdarúgó bajnokságban.

Bizonyára sokan ezt az egyesülést örömmel vennék, de a legnagyobb öröm az lenne, ha az egyesülés mellett a polgármesteri hivatal - akár „ZÁLOGKÉNT” - lépéseket tenne az új sportpálya alapkövének letételéhez.

HAJRÁ, GYOMAENDRŐD!

Kelj föl, aki görnyedtél, mert győzött az élet:
a hatalom és a dicsőség örökre övé lett.

Győzött, győzött az élet!

Nyisd ki szemed, hunyorgó, mert itt a gyógyító napsugár,
szelíd fényétől nincs mit félni már.

Győzött, győzött az élet!

Lehull a bilincs a rabokról, nyílnak a záruk,
virágözönben hajnali szélben az új tavasz illata árad.

Győzött, győzött az élet!

Tedd le a szerszámot, kőműves; tudós, csukd be a könyvedet,
langyos párában úszik a föld, odafönn tiszta fény lebeg.

Győzött, győzött az élet!

Jöjjetek énekelni mind, jöjjetek virágokat hirtetni,
mert az öröm napfénye tündököl, és eltűntek a sötétség szörnyei.

Győzött, győzött az élet!

*Áldott, örömteli húsvéti
ünnepeket kívánunk
Kedves Olvasóinknak!
a Szerkesztőség*

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Felhívás Olvasóinkhoz!

Tisztelettel kérjük Kedves Olvasóinkat, akik még nem rendezték előfizetésüket, hogy sürgősen, de legkésőbb május 31-ig tegyék meg, különben nem tudjuk tovább küldeni az újságot. Köszönjük! A helyi és hunyai olvasók részére a 2007. évi előfizetés díja: 1.500 Ft/év, a postán küldött lapunk előfizetési díja: 2.600 Ft/év. Kérésre csekket küldünk. Számlaszámunk: Városunk Szerkesztősége, (Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet) 53200015-10001617

Köszönettel:
a Szerkesztőség

Tisztelt Választópolgárok!

A 9. számú választókerület képviselőjeként köszöntöm Önöket nagy tisztelettel. Ezúttal szeretném megragadni az alkalmat, megköszönni, hogy 2007. március 4-én megtisztelték bizalmukkal. Önök szavataikkal megadták a lehetőséget arra, hogy az elkövetkező időben tiszteleggel képviseljem a választókerület lakóit, szolgáljam Gyomaendrőd érdekeit. Arra kérném Önöket, hogy kéréseikkel, észrevételeikkel, ügyes-bajos dolgaikkal keressenek meg, hogy a közös dolgokról közösen lehessen gondolkodni, dönteni.

Tisztelettel: Lehóczkiné Timár Irén
képviselő

Cím: Gyomaendrőd Fő út 19

Tel:06/30 511-96-79, vagy: 285-379 az esti órákban.

AZ ENDRŐDI KÖZÖSSÉGI HÁZ HÍREI

Áprilisi program

Feltámadási rockbuli az Új Hold együttesel
április 7. (szombat) 20.00 óra

Előtte amatőr zenészek, zenekarok bemutatkozása.

Költészet-napi műsor a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola
szervezésében

április 13. (péntek) 14 óra

Elhangzanak Lukács László megzenésített versei, illetve a Költészet
Napjára való emlékezőként „A misztikus költészet” című előadás.

IV. Gyomaendrőd-i Tudományos Néprajzi Konferencia az Endrői
Tájház szervezésében

Témája: a paraszti szóttesek

április 21. (szombat) 15 óra

A konferenciához kapcsolódóan 10 óraker „Endrői szóttesek”
címmel kiállítás nyílik a tájházban.

„Bátor sün” címmel a Budai Bábszínház előadása
április 24. 10.00 óra

Gyomaendrőd-i családi majális
április 29-én (vasárnap) 10.00 órától

Ennivalóval, helyi amatőr fellépőkkel, a gyerekek számára játszóházzal.
A részvétel díjmentes.

Hegesztő tanfolyam indul

Az Endrői Községi Ház várhatóan májusban OKJ-s végzettséget adó eljárás szerinti hegesztő tanfolyamot indít a „Lépj egyet előre” program keretében szakmával nem rendelkezők részére.

Megalakult az Egészség Kör

Tizenegy tag március 5-én kimondta az Egészség Kör megalakulását. Elnöknek Biróné Majoros Mária választották meg. Alakuló ülésen Biróné Majoros Mária beszélt az egészség fogalmáról és a betegségek kialakulásáról. Hangsúlyozta, az ember test-lelék-szellem hármas egységét. Felhívta a figyelmet arra, hogy a stressz nagyon sok betegség kiváltója, ugyanakkor a betegség mindig valamilyen problémára hívja fel figyelmünket, épp azért, ha odafigyelünk rá, segíti önismeretünket.

A kör tagjai elfogadták néhány hónapra szóló programjukat. Minden hónap első hétfőjén 16 óraker találkoznak. Áprilisban az egészséges táplálkozásról lesz szó, májusban a legfontosabb gyógynövényekről, júniusban a természetbe kirándulva ismerkednek a gyógynövényekkel. Júliusban a stresszoldó technikákba kapnak bepillantást az Egészség Kör tagjai.

A GYOMAI KATONA JÓZSEF MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÁPRILISI PROGRAMJA

2007. április 2-án 9 órától XII. VÁROSI BOR ÉS SZÁRAZKOLBÁSZ
VERSENY

a gyomaendrői Kertbarát Kör és a Katona József Művelődési Központ
rendezésében.

Szeretettel várjuk a résztvevőket.

A Magyar Vöröskereszt szervezésében 2007. április 16-án, (hétfőn) és
26-án (csütörtökön)

8-12 óráig ismét VÉRADÁS lesz.

Április 19. (csütörtök) 17 óra Irodalmi délután Zsiros Simon Máriával
(költő, előadóművész) Belépő 200 Ft.

Április 23. A Föld Napja tiszteletére Hornok Ernő Verespatak múltja,
jelene, jövője képekben című kiállításának megnyitója.

2007. április 26. (csütörtök) 12 óra

Ifjúsági bérletes hangverseny a Filharmónia Kelet-Magyarország Kht.
szervezésében

Műsor: Mozart: Vazászfuvola – nyitány; g-moll szimfónia K. 550
tétel a Békéscsabai Szimfonikus Zenekar előadásában

Vezényel: Gémesi Géza

Műsorvezető: Szilágyi György

25 éves Gyomaendrőd - A környezet ahol élünk

Digitális fotó- és filmpályázat

Várjuk a telefonnal, digitális fényképezőgéppel, illetve kamerával
készült alkotásokat,

amelyek rávilágítanak környezetünk ártalmaira.

Elküldendők: a gyekatmuv@internet-x.hu e-mail címre április 10-ig.

A zsűrizést követően a legjobbak díjazásban részesülnek. A
munkákból kiállítás készül, megjelennek a helyi lapokban, illetve a
kábel TV-n.

Eredményhirdetés április 23-án a FÖLD Napja rendezvényen.

ENCI jubileumi ünnepségek

Olvasóink és még sokan mások értesültek már arról, hogy a Gyomaendrőd Város Fejlődéséért Egyesület szervezésében egy-napos ünnepséget és megemlékezést szervez az Endrői Cipész Szövetkezet megalakulásának 60. évfordulójának emlékére. Az már biztos, hogy az ünnepségek 2007. július 28-án az ENCI udvarán lesz.

A programok egyeztetése még folyamatban van, a szervező bizottság örömeire szépen gyűlnek az ereklyék és fényképek, valamint az emléktábla, ami majd avatásra kerül, félkész állapotban van.

A részletes programról a későbbiek során folyamatosan tájékoztatni fogjuk a lakosságot és a vidéki volt „enciseket” is.

Megemlékezés az 1935-ös endrői csendőrsortűz áldozatairól

Március 20-án, a lelkigyakorlatos misén emlékezett meg az 1935-ös endrői csendőrsortűz áldozatairól Iványi László kanonok, plébános. Felolvasta a nevüket: Gellai István cipész, 23 éves, Csúvár Erzsébet férje; Pribóczki István munkás, 63 éves, Hegedűs Borbála férje; Farkasinszki Lajos kosárfonó, 38 éves, Varjú Ernesztia férje; Fülöp Mária 40 éves, Polányi József munkás neje; Lapatinszki Veronika 30 éves várandós anya, Gyuricza Bálint munkás neje; B. Kovács Lajos gyomai napszámos; Mézszáros Gyula; Roó Gáspárné Dinya Franciska (több mint két hónappal később, a gyulai kórházban behalt sebeibe); Timár Vince. Ezután imádkoztak értük, majd kimentek az emlékműhöz. Ott megkoszorúzták az áldozatok emlékművét, majd a hívek is elhelyezték a kegyelet virágait.

In memoriam

Szülőföld: Bölcse, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Homoki József

kereskedő, rózsakertész
(1910. március 10. – 2003. január 24.)

HOMOKI József (eredeti családneve: Hornok) szülei: Hornok István csizmadia és Csúvár Regina háztartásbeli. Házasságot kötött 1935-ben Tarczali Erzsébettel. Gyereke: József, okleveles gépészmérnök, nyugállományba vonulásáig a BHG Vállalat főmérnöke, osztályvezetője. Tanulmányai: Elemi Iskola, Endrőd, 1922, bognármesterséget tanult Pintér Bálint műhelyében, 1925, polgári iskola, Endrőd, 1929.

Életútja: kitanulta a bognármesterséget, de mire végzett, rájött, hogy a kerékgyártásnak nincs jövője, hiszen időközben bejöttek a stráfkocsik, így elvégezte a polgári iskolát, magántanulónként négy év helyett két év alatt. Mivel édesapja az első világháborúban elesett, édesanyját mint hadiözvegvet megillette az ún. „trafikjog”. Ezt nyitotta meg először, de áruskálóját mindenre kiterjesztette, ami lehetőséget ez a kategória biztosított. A családban volt kereskedő (Zsigri Guszti bácsi), ő meglátta benne a kereskedelmi tehetséget, taníttatta a szakmára, és biztatta első boltja megnyitására. Ez a Hrabovszki-féle bolt megvásárlásával meg is történt. Két húgából is kereskedőt

nevelt (Hornok Margit és Hornok Regina), és mindkettőjüknek külön, saját boltot nyitott. Miután emeletes házat épített, amelynek földszintjén volt az üzlet (két bejárattal és hét kikapattal), az emeleten a lakás, mindhárom üzlet árukészletét összevonta. Így szélesebb választékot tudott biztosítani, mint a többi helyi kereskedő. Petróleumtól kezdve, az élelmiszer-cikkeken át a felsőruházati cikkekig, cipőig, kabátokig, bundákig, méteráru, kötöttáru, rövidáru, minden kapható volt. Ő vezette be a faluban a szabott árakat, kis haszonkulccsal dolgozott, ezért rövid időn belül nagy mennyiségű áru fordult meg a keze alatt, így is tisztességes haszna volt, aminek egy részét visszaforgatta a fejlesztésbe. Mivel szállítóinak mindig korábban, határidő előtt teljesítette a visszafizetést, így ezek is elengedték néhány százalékát az összegnek.

Sajnos, a második világháborúban, 1944-ben kiégett az emeletes ház és üzlet. Az alsó szint egy részének helyreállítása után egy vegyeskereskedéssel újrakezdte az üzleti életet 1945-ben. Később az emeleti részt lebontotta, és új, földszintes lakóházat és üzletet épített. Az üzlethelyiséget 1950-ben a Földműves Szövetkezetnek (majd ÁFÉSZ) kellett átadni. Ekkor a lakóház sarki szobájában alakított ki üzletet, amit 1952-ben jogtalanul kirótt adók miatt be kellett zárni. Ezután sok mindennel foglalkozott.

Kivételes kereskedelmi tehetségét nem tudta azokban az időkben többé kamatoztatni, de nem ijedt meg semmilyen munkától, és jó érzékkel mindig el tudta dönteni, hogy az adott körülmények között mit lehet és mit érdemes tenni. Foglalkozott szerződéses sertéshizlalással, nyúltenyésztéssel, méhészkedéssel, és a nagyszülőktől örökölt három kishold földön gazdálkodott, ezek jövedelméből el tudta tartani családját. Később kitanulta a rózsatermesztést, ezt kb. 15 évig folytatta, ebben is maximalista volt, mint minden egyébben, amit élete során művelt. Százféle rózsát termesztett, és a töveket az ország minden részére szállította. Minden évben új katalógust és árjegyzéket adott ki, rövid telepítési és ápolási útmutatóval. Miután nyugdíj nélkül maradt, a rózsatermesztésből származó jövedelmet egy balatoni nyaraló építésébe fektette be, és amikor már nem bírta a nehéz fizikai munkát, ennek idegenforgalmi bevételéből élt. 1986-ban eladta házat Endrődön, (a tanács vette meg idők otthonának, ma is ezt a célt szolgálja), és Budapestre, egyetlen fiához közelre költözött feleségével. Három unokája született, Gabriella, (1964), Mónika (1969), és Dorottya, (1974), akiket nagyon szeretett, és nyaranta gyakran látott vendégül előbb Endrődön, később Zamárdiban. Feleségének elvesztése után (1999) első unokájával, Gabriellával és családjával lakott együtt, akik szeretettel gondozták 2003-ban bekövetkezett haláláig. 93 évet élt. (Családi közlés alapján M.-né G. E.-)

Gyomaendrődi ki kicsoda?

GYOMAENDRŐD MÉLTÓN ÜNNEPELT

Gyomaendrőd – szokásához híven - méltón ünnepelte nemzeti ünnepünket, március 15-ét.

Az ünnepség az endrődi Szent Imre templomban szentmisével kezdődött. Iványi László kanonok a prédikációban megemlékezett az 1848-as szabadságharc egyházi résztvevőiről.

A szentmisén és az ünnepségen részt vett Domokos László (FIDESZ) megválasztott országgyűlési képviselőnk, és Földesi Zoltán (MSZP) képviselő úr, valamint Várfi András polgármester, a Város Képviselőtestülete, pártok, szervezetek, intézmények képviselői, diákok, hívek.

Ezután a tömeg kivonult a Hősök terére, ahol az Országzászlónál folytatódott az ünnepség, Dr. Latorcai János képviselő ünnepi beszédével. Ezután a Kner Imre Gimnázium diákjainak megemlékezése következett. Az ünnepséget koszorúzás, majd a Szózat eléneklése zárta. Gyönyörű időben, nagyon sokan vettek részt élelemelő ünnepen.

Dr. Latorcai János ünnepi beszéde

2007. március 15. - Gyomaendrőd

**Főtisztelendő Kanonok-plébános Atya!
Polgármester Úr!
Országgyűlési Képviselő Urak!
Gyomaendrőd Ünneplő Közönsége!
Tisztelt Hölgyeim és Uraim!**

Nagy szeretettel köszöntöm Önöket ezen a valódi telet meg nem élt, de már az igazi tavaszt sejtető, lelkünkben pedig beérlelő napon, nemzeti ünnepünkön.

Ez a nap nem csupán piros betűs ünnep, hanem az emlékezés napja is.

Emlékezése a múltnak, tudása a jelennek, megerősítése mindannak, ami fennmaradásunkat, fejlődésünket szolgálja, de felelevenítése annak is, hogy mit hol és hogyan rontottunk el, s miképp okulhatunk abból a jövő felé haladtunkban.

A mai napon országszerte és a határainkon túl is, fellobogóztak falvak és városok, megemlékezések és ünnepségek jelzik, hogy egy nép él, emlékezik múltjára.

Emlékezik elei erőfeszítéseire, küzdelmeire, március 15-ére, a szabadság és a függetlenség jelképére.

Emlékezünk mi is, mert március idusa példát mutatott és reményt adott az elnyomatás hosszú évtizedeiben.

A mi nemzedékünk, a háború alatt és után született nemzedék, ezt a napot elsősorban iskolai ünnepségek keretein belül ünnepelhette, **mert negyven évig március tizenötöde mindig kényelmetlen volt a hatalom számára.** Ereje, lendülete és üzenete mindig félelmet keltett.

De a forradalom igaz szellemiségét hiába szorították évtizedeken keresztül fekete betűs nemzeti ünnepeken, munkanapokon az iskolák falai közé, érzelmeit hiába próbálták összekapcsolni hozzá nem illő, sőt tőle teljesen idegen eseményekkel, március tizenötödike mindig erősebbnek bizonyult, túlélte azokat.

Túlélte ereje, túlélte lendülete és túlélte üzenete is!

A márciusi forradalom üzenete ugyanis **minden korban a jelenről és a jövőről szolt.**

Arról a jövőről, amelyben a szabadság és az egyenlőség, a cenzúra eltörlése és a választójog megszerzése, az ország felemelkedése és **nem kevesek,** hanem a nemzet egészének jóléte volt a cél.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

1848 tavaszán zaklatott volt Európa, gyors és váratlan változások, politikai feszültségek jellemezték. Alig 48 órával a bécsi forradalom kitörése után nálunk is megmozdult a föld.

Március 15-én Landerer és Heckenast lefoglalt nyomdájából két röplap került az utcára.

Két, szinte tökéletes alkotás a kapkodás leghalványabb jele nélkül.

Az egyik lapra egy verset, a másikra egy követelést nyomtattak.

Az egyik lap a **Nemzeti dalt,** költészetünk talán legnagyobb mozgósító hatású versét tartalmazta, mely több mint egy tüzes induló, már-már harsogó csatadal.

Dübbörgő erejű refrénje lelkesítő és bátorító, az ösök felidézése lírai, az egység és a közösség viszonylatában **erkölcsi fogdó,** a nemzetféltség és a szabadságvágy utólérhetetlen szimbiózis, **ami a követelések teljességét végül is egyetlen emberi sorskérdésre szűkíti le,** kikényszerítve vele egy ország választát: **„rabok legyünk, vagy szabadok”.**

A másik röplapon a **12 pont** volt található.

Ha alaposabban megvizsgáljuk ezt a kiáltványt, megdöbbentő következtetésekre juthatunk. **Ez a követelés a nemzet jövője szempontjából a leglényegesebbekre összpontosít.** Olyan követelések ezek, amelyek ma, az új évezred hetedik esztendejében is

érvényesek, s korunk Európájában is megállják helyüket.

Most döbbenhetünk rá, most vág igazán elevenünkbe a felismerés, hogy március 15-e csak a forradalom kezdete volt. Első lépés, ami nélkülözhetetlen volt, de ami a következők nélkül bizonyára elhalt volna, hiszen '48 nemcsak a politikai szabadságjogok mozgalma volt, **nemcsak az alkotmány sáncai mögé akarta beemelni a népet,** nemcsak a törvény előtti egyenlőséget hirdette, **hanem valódi gazdasági felemelkedést is kínált azoknak, akik addig kirekesztettek voltak a nemzetből.**

Az ország népét akkor sem Landerer lefoglalt nyomdája, a kivított sajtószabadság miatt töltötte el a hála a márciusi ifjak felé, és nem is ez volt az öröm igazi oka, hanem sokkal inkább a pozsonyi országgyűlés jobbágyfelszabadítása, vagy éppen az úriszék eltörlése.

Csak most érthetjük meg igazán, hogy 1848-ban a szabadság és haza szavaknak **szociális tartalma is volt** – sőt, sokak számára ez volt az igazi és legfontosabb.

Az úrbéres szolgáltatások eltörlése, az ösiség, a tized megszüntetése éppúgy ott található az első követelések és intézkedések között, mint a rendes országgyűlés, az unió Erdéllyel, a nemzetörökség, az önálló felelős kormány.

Ma is igaz Széchenyi üzenete: **„Szabadság és jólét, polgári lét mindenkinek!”**

Nekünk olyan polgárosodás irányába kellene haladnunk, amely a lehető legtöbb ember számára jelent felemelkedést, amely **képes korlátozni a politikai-gazdasági elit önzését, és képes felemelni a lecsúszó szegényeket.**

Nem kétséges, ehhez változásra, reformra van szükség!

Változásra, igazi, a nemzet érdekeit szolgáló reformokra.

Gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar 1826-ban azt írta naplójába, hogy **„Nem, mi nem születünk reformátoroknak – látogatóknak kell az alázat, az önmegtartózkodás iskoláját.”**

Különösen aktuális ez a figyelmeztetés most, amikor **politikai hályogkóvacsok operálják a nemzet testét nap, mint nap, szemérmetlen nyíltsággal,** amikor a reform nem jólétet, hanem megzavarást, életszínvonal csökkentést, kirekesztést jelent.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nemzeti múltunk történelméből ismert, hogy

vissza lehet élni mindennel, így a „reform” szóval is. Hiszen ma mindennel a társadalmi viszonyok igazságosabb újjáalakítását ígérik, ám az elért eredmények, sőt, a nyilvánvaló következmények is éppen az ellenkezőjét mutatják:

- amikor egyre többen szembesülnek azzal, hogy e küzdelemben **elfogy minden esélyük, csak a leszakadás,** az elszegényedés, a munkanélküliség, „távlat” nyílik meg előttük,

- amikor értelmetlenül és igazságtalanul szorítják az adóprést, hogy minél többet sajtoljanak ki azokból, akik a szorgos munkájukkal többemagukat tartják el, **miközben az extraprofit gyakorlatilag adómentes,**

- amikor az adófizető tehetetlenül kénytelen beletörődni, hogy **bezárják gyermeke iskoláját,** s ha netán megbetegszik, már száz kilométeres távolságokat is kénytelen megtenni gyógyulása érdekében, ha egyáltalán még nyitott kapukkal várja a kórház.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Visszatekintve az elmúlt két évszázadra, látnunk kell, hogy a **nagy tettekhez** nemcsak az országának, hanem honfitársainknak is **átalakulásra volt szükségük.**

A változás során mindig tisztánlátásra, belső tartásra, és felelősségtudatra volt szükség.

Most, amikor tisztelgünk a márciusi ifjak előtt, ne feledjük egy pillanatra sem, **tették, amit tenni kellett,** nem a múltnak, hanem a jövődönék, nem az egyének, hanem a közösségnek, nem önmaguknak hozták az áldozatot, **hanem valamennyiünkért,** értünk adták a legtöbbet.

Érdemes felidézni Petőfi Sándor higgadt szavait: **„Az utókor mondhatja rólam, hogy rossz poéta voltam. De azt is fogja mondani: szigorú erkölcsi ember valék, ami egy szóval annyit tesz, mint republikánus. Mert a republikának nem az a fő jelszava, hogy le a királlyal, hanem a tiszta erkölcs.”**

Hiába beszélünk fejlődésről, hiába mondjuk, hogy a nemzedékek munkája egymásra épül, nem szabad megfélemlenünk arról az igazságról sem, hogy minden generációnak, minden egyes embernek magának kell megküdenie élete értelméért, önálló elhatározással kell elfoglalnia helyét a nemzet közösségében.

Petőfi példája arra tanít, hogy nemes dolgokat csak olyan emberek tudnak végbeinni, akik maguk is nemesek. **Nem holmi örökölt cím, vagy jelenben szerzett anyagiak okán, hanem belső készletéből, nemes elhatározásból, a vállalt és célú tűzött eszmények jogán.**

Aki – mint 1848-ban is - kiérleli magában az elhatározást, az tud és képes változtatni a világ folyásán, önmaga sorsán.

1848-ban jellemőriások adtak egymásnak történelmi randevút. Olyanok, akik közül csak eggyel is felejtethetetlen élmény lett volna találkozni, és akik azért tudták megalapozni a modern, polgári Magyarországot, mert következetesek voltak önmagukhoz, eszméikhez.

Petőfi, Batthyány, Széchenyi és Kossuth eltérő nézeteket vallottak, más-más vérmérséklettel áldotta meg őket a Teremtő, de minden akadályal meg mertek küzdeni.

Ezek az emberek éppen azért válhattak történelmi léptékű személyiségekké, mert Petőfihez hasonlóan **volt erkölcsi rendjük, működött a lelkiismeretük, mert felül tudták múlni önmagukat, és így le tudták győzni az akadályokat is.**

Tudjuk, hogy a világ nem magától javul meg. A társadalmi berendezkedést igazságosabbá tenni csak az emberi személy méltóságát a központba állítva van remény. Csak így lehet úrrá lenni az igazságtalanságokon, csak így lehet nemzetet formálni, és *folytatás a 68. oldalon*

Katolikus oldal

ÁPRILISI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 18 óraker. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.
Szombat esténként 6-kor litánia.

Szent Gellért Iskola kápolnájában
április 22-én vasárnap fél 12-kor.

Hunyva

Vasárnap: délelőtt 10-kor.
Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 18 óraker,
hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 18 óraker vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

ÁPRILISI ÜNNEPEK

1. vasárnap: Virágvasárnap
5. csütörtök: Nagycsütörtök
6. péntek: Nagypéntek
7. szombat: Nagyszombat
8. vasárnap: Húsvétvasárnap
9. hétfő: Húsvéthétfő
15. vasárnap: Az Isteni Irgalmasság vasárnapja
16. hétfő: Soubirous Szent Mária Bernadett szűz
19. csütörtök: XVI. Benedek pápa megválasztási évfordulója (2005)
21. szombat: Szent Anzelm püspök, egyháztanító
22. vasárnap: Húsvét 3. vasárnapja
23. hétfő: Szent Adalbert püspök, vértanú
24. kedd: Szent György vértanú
25. szerda: Szent Márk evangélista
28. szombat: Chanel Szent Péter áldozópap, vértanú
29. vasárnap: Húsvét 4. vasárnapja
30. hétfő: Szent V. Piusz pápa

MEGEMLÉKEZÉS JACQUES DE MOLAY-RÓL, A TEMPLOMOSOK NAGYMESTERÉRŐL

A templomos lovagok 2007. március 17-én az endrődi Községi Házban megemlékezést tartottak Jacques de Molayról a commenda gyűlésen. Fr. Harangozó Imre előadásában nemcsak a kivégzett nagymesterrel emlékezett meg, hanem a templomosok magyar vonatkozását is feltárta.

Ezután az endrődi templomban szentmise következett, ahol Iványi László kanonok plébános, a Tiszántúli Commenda lelki vezetője az alábbi beszédet mondta.

A történelem folyamán sokan szenvedtek üldöztetést hitükért, és sokan lettek vértanúk is.

Ma a Templomos lovagrend utolsó középkori nagymesteréről, Jacques de Molayról emlékeztünk meg a Községi Házban is, és most a szentmisén is.

A templomos rend a XIII. század második felében érte el fejlődése tetőpontját. Európa szinte minden országában jelen voltak.

A Rend őrizte 1204 és 1307 között az úgynevezett Torinói leplet (ez egyelőre feltételezés, még nem bizonyított), valamint 1222 után az Aranybulla egy példányát is.

Magyarországon, az itthoni preceptor a király bizalmasának számított mindenkor, Muhinál pedig életüket áldozták a keresztény Magyarországért és a királyi főhercegért valamint a menekülő királyért.

1291-ben a Szentföld hosszú időre elvesztett a keresztények számára, ami a lovagrendeknek is kihívást jelentett. A másik két nagy lovagrend: a johanniták és a teutonok (német lovagok) könnyebb helyzetben voltak, mint a templomosok, mert ők a harc és a zarándokok védelme mellett betegápolással is foglalkoztak. Igaz, a templomosok is foglalkoztak ezzel, mert voltak templomos nővérek is, de kis számban. Ugyanakkor mindkét rend megtalálta azt a lehetőséget, ahová átvihették a kereszténység védelmében és terjesztéséért vívott harc eszméjét: a johanniták a törökökkel szemben harcoltak, a teutonok a poroszokkal és más szláv népekkel, még hosszú évtizedeken keresztül.

Jacques de Molay

A templomos rend számára a megoldás egy saját állam létrehozása lett volna (ezt Ciprus szigetére tervezték), mint amilyen a johannitáké Rhodos szigetén, vagy a teutonoké a Balti-tenger partján, ám ez nem sikerült nekik, mert szembe kerültek az egyre erősödő Francia Királysággal.

Ilyen körülmények között került sor a történelem első koholt pereinek egyikére, mely végül a rend bukását okozta. 1307 októberében IV. „Szép” Fülöp francia uralkodó egy jól megszervezett akcióval, saját királyságában egyetlen nap leforgása alatt lefoglalta a rend vagyonát, bezáratta a tagjait, majd eljárást indított ellenük a keresztény vallás meggyalázása hamis váddal. Fülöpnek sikerült elérnie, hogy a pápa a Vienne-i szinaton (1311-1312) feloszlassa a templomosok

rendjét. A rend utolsó középkori nagymesterét, Jacques de Molay-t Párizsba csalta, börtönbe záratta, majd 1314-ben elevenen elégettette. A templomosokat megkínózták, majd hamis tanúvallomások kicsikarásával egymás ellen is vallatták őket. Aki nem írta alá a vallomásokot (és legtöbbjük így tett), máglyára küldték. A templomos birtokok java része a francia király (illetve az adott terület uralkodója) és a többi lovagrend, főként a johanniták kezébe került, párizsi központjukat lerombolták.

Túlélők, ha csekély számban is, de maradtak, főleg más országokban. Portugáliában új név alatt újraszerveződtek: ők lettek a Krisztus Lovagrendje. Skóciában is befogadták a menekülteket, és hazánkban is el tudtak vegyülni más szervezetekben.

Azóta sok minden történt a nagyvilágban, és a Rend újraszerveződött Olaszországban, majd Magyarországon is, és újból él, létezik, tevékenykedik.

Olaszországban gróf Marcello Alberto Christofani della Magione újralakította a Templomos Lovagrendet, amely a régi, feloszlott rend lelki és szellemi utódának tekint magát, de negyedik fogadalomként a fegyveres harc helyett a hit és az egyház védelmét vezették be, és célkitűzései közé felvette az ifjúság vallásos és hazafias nevelését is. Ez az új Templomos Lovagrend 1984-ben egyházi jóváhagyást kapott, és II. János Pál pápa a lovagrend tagjainak 1989-ben örök időkre egy sor teljes búcsút engedélyezett. A lovagrendnek felszentelt papok is tagjai lehetnek, örökfogadalmas szerzetesei is vannak, és jelenleg a Vatikánban patrónus bíborosa is van.

Kedves Testvérek! Mindig nagy tisztelettel nézünk fel azokra, akik az erényeket hősi-es fokon gyakorolják, akik hitükért áldozatot vállalnak. Különösen is tiszteljük a vértanúkat, közülük sokakat szentté is avattak.

Példájuk nyomán legyünk mi is hitvallók, akik hitükért, eszméikért áldozatot is vállalnak.

HÚSVÉT - JÉZUS FELTÁMADT!

Urunk, Jézus Krisztus vétkeinkért halált szenvedett és megigazulásunkért feltámadott, mondja Szent Pál (Róm 4.25.).

Krisztus feltámadása győzelem a bűn felett, a feltámadás megtörte a gonosz hatalmát, de győzelmet hozott a halál felett is.

Krisztus feltámadása ezért is központja a keresztény hitnek. A feltámadás nélkül nem részesedhetünk az Isteni életben. Ha Krisztus nem támad fel a halálból, akkor nem mondhatnánk, hogy tovább él az egyházban és az összes kereszteltek lelkében. De így Krisztus maga válik az egyház és életünk forrásává.

Krisztus feltámadása magával hozza a mi feltámadásunkat, és ezeket mondja Szent Pál: „ha nincs feltámadás, akkor Krisztus sem támadt fel. De Krisztus feltámadt a halálból..., és Krisztusban mindenki életre támad!” (1 Kor 15,13. 20.22).

II. JÁNOS PÁL PÁPA MÁSODIK CSODÁJA

Egy olasz fiatalember tüdőrákból gyógyult meg, miután felesége II. János Pál pápa közbenjárását kérve imádkozott gyógyulásáért.

Salerno érseke mindenszentekkor jelentette be hivatalosan: egy fiatal férfi az elhunyt pápa közbenjárására nyert gyógyulást.

Az olasz fiatalember tüdőrákban szenvedett. Gerardo Pierro salernói érsek az II. Mattino című olasz napilap november 8-i száma szerint úgy fogalmazott: orvosiilag megmagyarázhatatlan gyógyulással állunk szemben. A gyógyulás óta másfél év telt el, és a betegségnek azóta nyoma sincs a férfi szervezetében.

A férfinál 2005-ben diagnosztizáltak a tüdőrákot. Felesége, aki az elhunyt pápa közbenjárását kérve imádkozott gyógyulásáért, arról számolt be, hogy álmában megjelent neki II. János Pál pápa, s biztosította arról, hogy férje meg fog gyógyulni. Pár napra rá a beteg állapota valóban javulni kezdett, és néhány hét alatt megszűnt a betegség valamennyi tünete.

II. János Pál pápa boldoggá avatási eljárását alig hat héttel halála után indították el. Egy a boldoggá avatáshoz szükséges csodát már vizsgálják: egy francia szerzetesnő, aki több éven át Parkinson-kórban szenvedett, két hónappal a pápa halála után meggyógyult.

Ha a salernói csoda valódinak bizonyul, mérföldkövet jelenthet a boldoggá avatási eljárás további menetében.

Magyar Kurír

Mi Atyánk...

Ne mondd, „mi”,
ha elszigetelten élsz önzőségemben.
Ne mondd, „Atyánk”,
ha nem viselkedsz minden nap gyermekeként.
Ne mondd, „aki a mennyekben vagy”,
ha csak a földi dolgokra gondolsz.
Ne mondd, „szenteltessék meg a te neved”,
ha nem tiszteled azt.
Ne mondd, „jőjjön el a te országod”,
ha ezt összekevered valamiféle anyagi eredménnyel.
Ne mondd, „legyen meg a te akaratod”,
ha nem fogadod el, amikor az fájdalmas.
Ne mondd, „mindennapi kenyerünket”,
ha nem aggódsz az éhezőkért.
Ne mondd, „bocsásd meg vétkeinket”,
ha haragot tartasz testvéreddel.
Ne mondd, „szabadíts meg a gonosztól”,
ha nem foglalsz állást a gonosz ellen.
Ne mondd, „Amen”,
ha nem érted meg és nem veszed komolyan a Miatyánk szavait.

(fénymásolt szórólap egy kis római templomban 2006 novemberében)

BÉRMÁLÁS ENDRÖDÖN

Június 17-én vasárnap délelőtt Endrődön bérmálás lesz. Bérmálkozhatnak azok a megkeresztelt ifjak, akik már voltak elsőáldozók, és a bérmáláskor már betöltötték 13. életévüket. Jelentkezni lehet az endrődi plébánián, vagy a Szent Gellért Katolikus Általános iskola hitoktatóinál.

Köszönet az iskolából

Akik igazán ismernek, tudják azt is, mi pedagógusi arc poeticám: „Csak azt tudom, hogy millió és millió ember éhezik, gyermekeknek nincs hol lehajtaniuk a fejüket. Csak azt tudom, népem és hazám vár” (Nyíró József: Isten igájában). Amikor bármely, jó szándékú ember egy olyan gyerkőcöt lát a nagyvárosokban, aki szakadt ruhájában, kopott tekintettel tartja kis kezét, mert éhes: elszorul a szíve. Ez a belső szorítás csak erősödik, mikor néhány szavas beszélgetésből megtudom, hogy hajléktalan is ez az ártatlan, 5-6 éves-forma kisember. Keresi az útját, keresi azokat az embereket, akik megszánnak egy kis alamizsnával. Ilyenkor nagyon mélyen elgondolkodom, hiszen nekem sosem kellett koldulnom. Vannak olyan gyermekek is, akik szeretetet koldulnak; ezekben a pillanatokban együtt mondom Mécs László pap-költővel: „Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld”, hogy a kopott fényű tekintetek újra csillogjanak; hogy az élet nehézségeit megtapasztaló gyermekek újra szeressenek élni, önfeledten mosolyogni.

Ezekkel a gondolatokkal szeretném megköszönni minden kedves, jó szándékú Szülőnek és Nagyszülőnek, hogy hozzánk, a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolába íratta be gyermekét. Önök ránk bízták szemük fényét, megbíztak bennünk, mi pedig álljuk szavunkat: olyan embert szeretnénk nevelni gyermekiből, akikre méltán lehetnek büszkék. Ezért köszönöm meg újra bizalmukat.

Lukács László igazgató

Nagyhét és Húsvét templomainkban	Endrőd	Hunya	Gyoma
Április 1. Virágvasárnap	8, 18	10	10
Április 5. Nagycsütörtök, az Utolsó Vacsora miséje	18	16	18
Április 6. Nagypéntek			
keresztút az Úr szenvedése	9 15	16,30 17	17,30 18
Április 7. Nagyszombat			
Adoráció a szentsírnál Vigília, feltámadás miséje, körmenet	8-18 18	9-15 15	9-18 18
Április 8-9. Húsvétvasárnap, Húsvéthétfő	10, 18	8	10

Oltáregyleti gyűlés

Március 17-én oltáregyleti gyűlést tartottak a plébánián.

Ambrózi Lászlóné beszámolt az Oltáregylet anyagi helyzetéről, majd Iványi László kanonok plébános ismertette a soron következő feladatokat.

Szabó Incéné templomdíszító tavalyi balesetére hivatkozva hivatalosan is bejelentette, hogy egészségi állapota miatt nem tudja tovább vállalni e feladatát, és megköszönte a hívek bizalmát. Ezután Iványi László plébános megköszönte Szabó Incéné másfél évtizedes művészi, gyönyörű munkáját. Hiányozni fognak azok a csodálatos virágköltemények az oltárokról. További gyógyulást, Isten áldását kívánjuk!

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy rendelkezése teljesíthető legyen, kérjük, hogy a borítékon az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelét pontosan tüntesse fel!

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

Szent Márk evangélista

Szent Márk evangélista képe az endródi templom mennyezetéről

Márk gyermek volt, amikor Keresztelő János fölépelt és Jeruzsálemben az Úr Krisztus meghalt és föltámadt. A hagyomány úgy tudja, hogy a tanítványok közé tartozott. Az Apostolok Cselekedeteiből tudjuk róla a következőket:

Péter, miután csodálatosan kiszabadult Heródes börtönéből, „elment Máriának, a Márknak nevezett János anyjának házába, ahol sokan együtt voltak és imádkoztak”. Márk

anyja özvegy lehetett, mert a férjéről soha nincs szó. Házát az első jeruzsálemi keresztények rendelkezésére bocsátotta. Pétert a háznép is jól ismerte, mert az ajtónálló szolgáló, Rodé a hangjáról ráismert (ApCsel 12,11-17).

Vannak tudósok, akik valószínűnek tartják, hogy ugyanabban a házban volt az utolsó vacsora, és itt készültek az apostolok a Pünkösöd ünnepére is. A Getszemáni-kert is Márk anyjái lehetett, így alhatott Márk az Úr elfogatásának éjjelén ebben a kertben. Amikor ugyanis az Urat elfogták, és minden tanítványa elmenekült, „egy ifjú követte, meztelen testét csak egy gyolesleplel fedte. Amikor meg akarták fogni, otthagya a gyolesleplel, és meztelenül elfutott” (Mk 14,51-52). Ez a részlet magára a szerzőre, Márkra vall.

Ezek után érthető, hogy a föltámadás után Márk anyjának háza lett Péter szállása, s hogy az ifjú Márk az első között lehetett, akik Jeruzsálemben megkeresztelkedtek. Kr. u. 44-ben, amikor Júdeában éhínség volt, az antiochiai egyház a jeruzsálemi segítségére sietett, s Pál és Barnabás hozta az adományt. Nyilvánvalóan Márk anyjának házában szálltak meg, mert Barnabás Márk nagybátyja volt, talán épp édesanyjának a testvére. Amikor visszaindulnak Antiochiába,

magukkal vitték Márkot, akit immár elég érettnak tartottak arra, hogy segítségükre legyen az apostoli munkában.

Egy évvel később Pál és Barnabás Ciprus szigetére indult, és magukkal vitték Márkot is. Befejezvéen ciprusi küldetésüket, Pál vezetésével Asia tartománya felé vették útjukat és Pergében kötöttek ki. Mikor azonban Pál úgy határozott, hogy elindulnak a tartomány fővárosa, a piszídiai Antiochia felé, Márk megriadt a nehézségektől és visszatért Jeruzsálembe. Ennek az első apostoli útnak a végén, 49-ben Pált és Barnabást a szíriai Antiochiából Jeruzsálembe küldték, hogy tisztázzák a zsidók által fölvetett kérdéseket. Ezek ugyanis azt tanították, hogy csak Mózes tanítványai lehetnek Krisztus követői, ezért mindenkit körül akartak metéltetni a keresztesség előtt. Pál és Barnabás Jeruzsálemben a többi apostollal, Jakabbal és Péterrel zsinaton tisztázták a dolgot. Bizonyára ismét Márk anyjának házában szálltak meg, és Márk hallhatta apostoli útjuk elbeszéléseit. Amikor pedig a két apostol visszatért Antiochiába, ismét csatlakozott hozzájuk.

Hamarosan elindultak a második apostoli útra, és Barnabás magával akarta vinni Márkot is. Pál azonban nem helyeselte, s emiatt nézeteltérés támadt a két apostol között, melynek végeredményeként elváltak egymástól: Pál Szilással Asia felé, Barnabás Márkkal Ciprus felé indult.

A következő tíz évből (50 és 60 között) Márkról nincs adatunk. 60 körül Szent Péter mellett Rómában (1Pét 5,13), 61-ben Pállal van. Ezt onnan tudjuk, hogy Pál a Kolosszeieknek és a Filemonnak írt levelében mint mellette lévő munkatársról emlékezik meg róla. Ezek után Rómából keletre ment, mert Pál második fogságában, röviddel a halála előtt, arra kéri Timóteust, hogy siessen hozzá, és hozza magával Márkot is, mert „jó szolgálatot tenne nekem”. Ha Timóteus és Márk időben megérkezett, Márk jelen lehetett Pál vértanúságánál.

A legszorosabb kapcsolat Péterhez fűzte, anyjára, hogy a hagyomány úgy beszéli Márkról, mint „Péter tolmácsáról”. Ezzel függ össze evangéliuma is. A rómaiak ugyanis, látván, hogy Péter megöregedett, kérték Márkot, foglalja írásba az evangéliumot, amelyet Péter hirdetett nekik. Márk ezt meg is tette (50-60 között), és Szent Péter prédikációjából összeállította az evangéliumot.

A hagyomány Márkot mint az alexandriai egyház alapítóját és vértanúját tiszteli. Ő volt a város első püspöke, és valószínűleg Traianus császár idejében (98-117) szenvedett vértanúságot. Velencei kereskedők 828-ban megszerezték ereklyéit, és az arabok pusztítása elől Velencébe vitték. Ettől kezdve Szent Márk Velence védőszentje. Ünnepe a keleti egyház kezdettől fogva, Róma pedig csak a 11. századtól ünnepli április 25-én.

folytatás a 65. oldalról

építeni.

Szabó Dezsővel
valljuk, hogy

„Minden magyar felelős minden magyarért”

– Ennek szellemében állítjuk, hogy a társadalom szociális kérdéseinek igazságos megoldása csak a nemzet újjászervezése, egységbefoglalása lehet.

Nem pihenhetünk tehát addig, amíg a lehető legigazságosabb viszonyokat ki nem alakítjuk, mert sajnós a mai viszonyok riasztóak.

Ha a nemzetnek jövőt akarunk: változtatni, jobbitani kell.

1848 és 1956 - jelek, a változás jelei.

Annak a jelzése, hogy a megmaradás, a talpra állás akkor is és most is erkölcsi parancs.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A XXI. század elejéről visszatekintve történelmünk sorsfordítóiban minden tragikumuk, vérbefojtasuk ellenére 1848 és 1956 voltak a legfényesebbek.

E két esemény szerzett világhírnevet hazánknak.

Az 1848-49-es szabadságharcot Heine is megénekelte, **örögbitette hazánk hírnevét, 1956-ról pedig többek között a nagy francia író és költő, Albert Camus emlékezett meg.**

A nagy tettek, a hősiesség küzdelmek, a túlerővel szembeni ellenállás elismerést, csodálatot váltottak ki a világ közvéleményéből.

Mert ezek a forradalmak tudatták, hogy él egy kis nép itt a Kárpát-medencében, mely a világ vérzivataraiiban, amikor átgázolt rajta a történelem, szétszóratva, részekre törve, a megaláztatások után is mindig talpra tudott állni, és meg tudott maradni.

Meg tudott maradni, sőt, legkiválóbbjai világra szóló, elismerésre méltó maradandót voltak képesek alkotni. Hiszen nincs még egy népe a világnak, mely lélekszámához képest annyi szentet, annyi tudóst és feltalálót adott volna a világnak, mint amennyit e kicsiny ország kicsi nemzete adott.

A mai ünnep arra is kötelez bennünket, hogy az emlékezésnél róluk se feledkezzünk meg.

Hajtsuk meg hát fejünket előttük is, s e főhajtással ezerszáz esztendő magyarságának

mondjunk köszönetet, amiért hittel, lélekkel és kitartással ránk hagyományozták múltunkat, s nekünk adták jövőnket, az európai unió Magyarországot.

A rendszerváltozás óta eltelt tizenhét esztendőben volt alkalmunk megtanulni azt is, hogy a múlt nem vész el, csak átalakul.

Amíg van fény, addig lesz árnyék is, de, csak ha a fény kialszik, akkor lesz az árnyékból sötétség.

Havégre úrrátudunk lenni a megosztottságon, a kicsinyhitűségen, és cselekedeteinkben újra az összefogás, a megértés, a másik tisztelete lesz meghatározó, akkor bizva remélhetjük, hogy a hősök áldozata nem hiábavaló, a harc, a küzdelem ma sem kilátástalan!

A cél, hogy európai mércével mérhető élet legyen itt a Hármaskörös bal partján, **váltás és változás után megvalósítható, reménnyel teljes!**

Az ideai, tél nélküli tavasz, március tizenötödike **ezt üzeni mindnyájunknak, kicsiknek és nagyoknak egyaránt.**

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Értékmentés Hunyán - Szabó Béla tájháza

Először 2002-ban jártam a hunyai kis-gyűjteményben, mely gazdag tárgy-együtteseivel és gondos rendszerezésével lenyűgöző. A gyűjteménnyel átellenben az Óvoda utcában lakik a gyűjtemény létrehozója Szabó Béla és felesége, akik áldozatos munkával összegyűjtötték és megőrzik az utóknak a hunyai paraszti kultúra egy igen gazdag szelétét. Azóta már többször jártam a gyűjteményben, és örömmel tapasztalom, hogy egyre gazdagabb anyaggal találkozom. Az itt olvasható riportot 2007 februárjában készítettem Hunyán Szabó Bélával.

- Milyen indítatásból kezdett el gyűjteni?

- A szüleimnek a lakóhelye a Csárda-ér partján volt és ott több dolog is akaratlanul előkerült a földből. Ahogy nőttem úgy tárgult a látóköröm és egyre többre értékelttem a földből előkerült régiségeket.

- Milyen pályára készült gyerekkorában?

- Tanító szerettem volna lenni. Jött a háború, én 14 éves voltam és a tatám odamaradt, s így rám hárult a munka. A tanulást abba kellett hagynom. Három polgárit végeztem Endrődön, de akkor bejöttek az oroszok és az is abba maradt. Volt a tanyánk körül tíz hold kis föld azt kellett művelni. Persze kapálás közben is találtunk érdekes dolgokat, azokat mindig felszedtem és hazavittem. Tehát nekem mindig volt vonzódásom a régiségekhez.

- Az első leletek tehát a földből kerültek elő. Melyik időszakban sokasodtak meg ezek a leletek?

- Amikor a Tsz-be kerültem traktoros lettem. Én kerültem a 100 Le nagy gépre mélyszántani. Akkor mánia volt, hogy hatvan centire kellett mindent alászántani. Ez alatt a három év alatt mindenhol odakerültem a nagy géppel. Abban az időszakban sok minden került elő.

- Hol fordított ki legtöbbször az eke ilyen tárgyat?

- A Timár-keresztjénél, a Hármashatár-nál, meg itt a Csárdavölgy két partján.

- Régészek jártak ezeken a területeken?

- Hogyne! A sarvasi múzeumból jöttek, itt ástak két hétig. Én mutattam meg nekik azokat a helyeket, ahol előjöttek a földből a cserepek, meg őrlőkövek. Megmutattam neki azokat a tárgyakat is, amiket a földben találtam, s ezeket bevitték a múzeumba.

- A néprajzi tárgyak gyűjtése mikor kezdődött el?

- Aztán amikor nyugdíjas lettem, vetünk egy kis traktort, és a kisebb kerteket szántogattam. Ahol megláttam a régi dolgokat, lócát meg egyéb régiséget, elkértem. Meg olyan is volt sokszor, hogy azokért dolgoztam. A faluba is elterjedt a híre, hogy

gyűjtöm ezeket a régiségeket, és sok minden kaptam, vagy csak ideadták, hogy vigyázzak rá, őrizzem.

-Hol fért el a gyűjtemény?

- Először a padlásom, meg itt a ház körül, meg össze-vissza szanaszét. Nem volt helye semminek.

-Mikortól van meg a kis ház, amelyet tájháznak rendeztek be?

- Már vagy 3-4 évig ott állt üresen az a kis ház, s árulták és mi megvettük. Persze nem erre a célra, hanem raktárnak. Az első években termény volt benne meg a gyerekeknek télire ott tároltuk el a krumplit, zöldséget, ilyesmiket. Aztán 1996-ban rendeztük be a gyűjteményünkkel a tájházat. 1997-ben szenteltük a templomot és akkor hivatalos megnyitója is volt a mi kis múzeumunknak. Akkor még nagy tervek voltak, hogy majd működési engedélye lesz a háznak, meg közgyűjtemény lesz, de ez aztán elmaradt. Végül is nem bántam meg, hogy nálunk maradt, mert mi dolgoztunk meg érte. Meg sok tárgy csak kölcsönbe van nálunk, hogy megőrizzük a leszármazottaknak.

-Volt-e Hunyán korábban valamilyen gyűjtemény?

- Igen volt a tsz székházban. Fekete Imre agronómus gyűjtötte össze akkor a sok régiséget, amelyet kiállítottak a székházban. Rendesen be volt polcozva. Volt ott minden: ládák, lócák, régi órák, rádiók. Szóval nagyon értékes gyűjtemény volt.

- Mi lett ezzel a gyűjteménnyel?

- Sajnos a gyűjteményt széthordták, sok minden eltűnt.

- Került-e valami abból a régi gyűjteményből az Önök tájházába?

- Csak néhány maradék, az értéktele-

nebbek közül.

- A lakosság hogyan fogadta a tájházuk megnyitását?

- Amikor megnyílt a ház, akkor jobban megindult a gyűjtés. Volt hova tenni és szépen be is lehetett mutatni. Sok helybelitől és hunyai elszármazottól kaptunk akkor tárgyakat és iratokat, fényképeket. Úgy-hogy dicsérhetem a falu lakosságát, mert aki csak tehette önzetlenül segítette a gyűjtemény gyarapodását. Sokan kérés nélkül is ideadták a régi dolgaikat.

-Van-e nyilvántartása a gyűjteménynek?

- Természetesen leltárkönyvünk nincs, de egy füzetbe szépen vezetem, hogy ki mit és mikor adta. Hogyha valaki visszakéri, tudjam, hogy mit adott.

-Kik látogatják a tájházat?

- A faluból sokan látták. Elhozzák az óvodásokat, iskolásokat minden évben. Sok elszármazott is eljött megnézni. De szoktak jönni Endrődről is, meg akit érdekel.

Most már, hogy riasztóberendezésünk is van, bátrabban mutogatom az idegeneknek is.

-A helyi önkormányzat támogatja-e a gyűjteményt?

- Nem, de nem is kértük. Sajnos a falunak most nagyobb gondja is van.

- Mi lesz a gyűjtemény jövője?

- Ezen még nem gondolkoztam. Föltételezem, hogy az unokám vagy a fiam tovább folytatják, ha lehet.

- Köszönöm Önöknek, hogy válaszoltak kérdéseimre. Kívánok sok erőt és egészséget, hogy ezt a fontos munkát folytatni tudják!

A riportot készítette: Szonda István

Endrőd néprajza

Rendezte: Szandra István

Tisztelt Olvasó!

Településünk régészeti lelőhelyeiről már szoltunk korábbi számainkban. Azt a megállapítást is elfogadhatjuk, hogy településünk és környéke kiemelt régészeti terület. Jelentős ásatások folytak már a XX. század elejétől. A lyukashalmi feltárást Móra Ferenc, a híres író és archeológus vezette. De már korábról is értesülünk arról, hogy jelentős leletek kerültek vidékünkéről az országos múzeumokba. Az ARCHEOLÓGIAI ÉRTESÍTŐ 1927. évi számában endrődi vonatkozású leletről tesznek említést. Idézzük fel az ide vonatkozó részt a szakfolyóiratból.

ARCHEOLÓGIAI ÉRTESÍTŐ 1927. évf. 93.p.

Paulovics István: Újabb synkretistikus bronzszobrocskák a Nemzeti Múzeumban

„Ugyancsak kereskedő útján jutottunk egy másik szintén ezen csoportba tartozó apró bronzszoborhoz, Harpokratesz szobrocskájához.

Leőhelye állítólag a békés megyei Endrőd.

Magassága 4,6 cm.

Az alakocskák kis négyszögű talpazaton áll. Testtartása nagy általánosságban megegyezik az előbbi csoportozat Harpokratesének felépítésével, azzal, hogy ezen magában álló szobrocskában kevesebb a lendület; általában konstruktív készség és a részletek kidolgozása tekintetében is az előbbi csoportozat messzi felülmúlja. Nem is annyira a művészi felfogás hiánya, mint inkább az elnagyolt kidolgozás jellemzi.

A teljes meztelenségben ábrázolt gyermekistenség jobb lábán áll, idomtalanul erősen megformált bal lábának térdét kissé felhúzza, törzsét egyenesen tartja, baljában a görög-ségben felvett attribútuma, a fatörzsön tartott bőségszaru, elvékonyodó jobb kezének ujját jellegzetesen szájaához teszi. Csúcsos koronával ékes feje kissé jobbra hajlik, kopottsága miatt arcvonásai alig látszanak. Hajfonata a megszórt módon jobb füle mellett a vállára csavarodik.

Mindeddig teljesen megegyezik az antik művészetnek úgyszólván minden ágában ismert általános típusaival, amelyek a Magyar Nemzeti Múzeumban levő példányai Hoffmann Edit kiváló értekezéséből ismeretesek (Arch. Ért.

XXXLV. 221.). Az általa leírt emlékekkel szemben ezen új szerzeményünknel új jelenség az, hogy jobb lábánál lent egy letört fejű szárnyas alakját találjuk. Harpokratesz ősegyiptomi attribútuma ugyanis a karvaly, később a görög világban lúd, majd tyúk, illetőleg kakas is. Az állat lábait egy idomtalan tönk alkotja, vékony testéből pedig tyúkra, illetőleg kakasra következtethetünk, különösen azon okból is, hogy tipikus genre-gyermekábrázolásoknak igen gyakori velejárója a különösebb jelentőséggel bíró tyúk.

Az istencsaládöt ábrázoló kis csoportozat üde világoszöld patinával ékes, míg utóbbi szobrocskánk szintén élénkzöld patinája nagy barna foltokkal váltakozik. Mindkét apró bronzot az 1926. évben alakult Magyar Nemzeti Múzeum Barátainak Egyesülete legelső adományából szereztük meg a római gyűjteményünk számára.”

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívunk minden érdeklődőt
2007. április 21-én 10 órakor nyíló

„ENDRŐDI SZÓTTESEK”

című kiállításra az Endrődi Tájházba,
valamint a 15 órakor kezdődő
IV. Gyomaendrődi Tudományos Néprajzi Konferenciára
a Községi Ház nagytermébe.
A programokkal kapcsolatban tájékozódhat a
06/70/6353345 telefonszámon és
E-mailban a tajhaz@gyomaendrod.hu címen.

Kunkovác László
fotóművész, néprajzkutató

PUSZTAIAK

című
állandó kiállítása nyílt
a Kondorosi Csárda Múzeumban.
A kiállítás megtekinthető minden nap 10-22 óra között.

Főszerkesztői közlemény

Kifogásolták, hogy az időközi választással kapcsolatban egyoldalú információt adtunk.

A februári számban valóban egy képviselőjelölt tájékoztató anyaga jelent meg, mert egy képviselőjelölt tisztelt meg írásával. (Ha jól emlékszem, a másik két lapban sem szólalt meg mindegyik jelölt.)

A márciusi számba egy másik jelölt szeretett volna megszólalni; elmondtam neki, hogy mivel mindig hónap első hétvégéjén jelenik meg a Városunk újság, amikor **kampánycsend** van, **így egyetlen jelölt felhívását sem jelentethetjük meg.** Ennek a látszólagos egyoldalúságnak sem nem politikai, de még kevésbé személyes okai voltak. Kérem az érintettek, és az Olvasók megértését.

Iványi László

SPORT

Megkezdődtek a tavaszi pontvadászatok.

Békéscsabai MÁV-Gyomaendrőd VSE 2:0
Kapushiba és erőtlén játék miatt
vesztettünk.

Gyoma FC-Szeghalom 2:2
G: Czakó, Karászi. A 91. percben
egyenlítették a hazaiak.

Gyoma FC-Kondoros 4:0
G: CZAKÓ 2, Gellai 2. Magabiztos hazai
győzelem.

Medgyesegyháza-Gyomaendrőd VSE. 1:1 G: Farkasinszki.
A hazai csapat a 90. percben egyenlített.

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Emlékezés a balhiedelmes kezdetekről

Nagy ajándék a Mindenható Istentől az emlékezés lehetősége. E gondolat-al álltam ezen a borongós február végi napon a gyomai Kiseréti református temetőben. G. Nagy László (1889-1959), „Nagy tata” és felesége, Ailer Zsuzsánna (1893-1988), „Nana” sírja előtt. Tőlük, belőlük immár csak ez maradt, a temetőbeli sírhant. S itt nyugszanak már az ő sorstársaik is, sorban egymás mellett. Szinte mindegyikük „történetét”, 1948. utáni sorsukat ismerem. Iszonyatos dolgokat művelt velük a „történelem”. Sírjaik meggyalázva, sírköveik ledöntve – némelyik többször is – ki tudja miért? Fortélyos világ ez még mindig s egyre fortélyosabb s még annál is alattomosabb, mint amikor itt nyugvó eleinket az önkényuralom kiforgatta javaikból, hogy nekünk utódoknak semmi se maradjon. De még az emlékezés jogát is megvonták tőlünk. Beszélni sem volt szabad azokról a gaztettekről. Ma sem szeretik hallani a tettes „javított” ideológiát utódként művelők.

Amikor G. Nagy László Gyoma, Hősök Emlék útja 57. szám alatti házában – akkor már ki tudja hányadszor – megjelentek a „város kutyái” (a köznyelv így tisztelte őket), a végrehajtott s „betakarították”, ami még volt, a „kispert” magtár egyik sarkában húzódtam meg éppen. 10-11 éves süvölvény legényke voltam akkortájt s rettegtem, mert bizony nem voltak ezek az emberek szép beszédűek. Bizony minden történelmi korban voltak emberek, akik vállalkoztak az éppen fennenn uralgó hatalom kiszolgálására. „Szolgaidók szolga jellemeket nevelnek s a gaz kor az erős lelket is megtántorítja” (Zsilinszky Mihály történétíró). G. Nagy László „nagy tata” sápadtan állt az üres magtár közepén. Ekkor visszajött az egyik közeg, szétnézett, meglátott egy pár viseltes zöld vadász gumicsizmát egy szegre akasztva. Azt levette, a hóna alá csapta, majd egy rudalló kötelet leakasztott a másik szegről (más tárgy már nem volt). Odalépett „nagy tata” felé, lába elé lökte a rudallókötelet a következő megvető mozdulattal s hanghordozással: „Na, erre meg kösd fel magad, te piszkos kulák!”. Ezután sarkon fordult s kiment. Aztán láttam, hogy az én szeretve tisztelt, köztisztelőnek örvendő „nagy tatom” könnyei leperregnek kopotás szürke mellényén, keserves zokogással, igazi férfi zokogással kísérvé. Az olyan fojtott zokogás, magam is ismerem, gyakoroltam, amikor rám került a sor... Lehet-e ezt elfelejteni? Nem lehet! Ezt a házat aztán rövid úton kommunizálta a fennálló hatalom „egészségügyi intézmény” céljára, egy árva

huncut garas térítés nélkül.

G. Nagy László testvérhűgának és lányának hányatott sorsáról tanúskodjon itt néhány végrehajtási korabeli „dokumentum”. Azért nem G. Nagy László személyéhez kapcsolható dokumentumok, mert olyan sürgősen – 48 óra alatt – kellett nekik elhagyni házukat, hogy a „papírok” s apróságokat ott ette a fene...

Az iratok darabszáma: 19, ebből 7 db 1945. előtti szabványos nyomtatvány Kner Izidor közigazgatási nyomtatványtárából 156686. raktári számmal, 1945. utáni 6 db, egyéb alkalmi dokumentum: 1 db kitépett kockás füzetlap, a végrehajtást elszennvedő kárvallott nevére kiállított orvosi recept hátlapja 1 db, korabeli sokszorosítóval készített űrlap 2 db, 1944. júliusban kiállított közigazgatási határozat hátoldala 1 db, egy bizonyos „felhívás” nyomtatvány hátoldala 1 db. Az iratokon 1950. november 24-től jelenik meg a tanácsai végrehajtó bizottság gumi körbélyegzője, közepén a veresszilagos ún. „Rákosi címerrel”. Az 1945. előtti nyomtatványok fejléce: „... az 1927. évi -600/P.M.sz. Hivatalos Összeállítás 67-69 §-a értelmében való nyilvános elárverezésről” (milyen érdekes, az elátkozott rendszer rendelkezéseire hivatkozva foglaltak a kuláknál). Az 1945. utáni nyomtatványok fejléce: „Árverési hirdetés a köztartozások fejében lefoglalt ingóságoknak az 1949. évi 4187. Korm.sz.rend.25 §-a értelmében nyilvános elárverezésről” (ára: 8 fillér) „Záloglási Jegyzőkönyv -Pü.2226.rakt.sz MNOSZ 3420-51-A.” Nyomtatványellátó Vállalat.7624.Állami Nyomda Bp. 1952.3657/05. (ára: 0,08 Ft.). Az 1945. előtti nyomtatványok jobb felső sarkában lévő koronás magyar címert satírozással kitakarták.

G. Nagy Lidia – korabeli meghatározással – „földműveléssel élethivatás-szerűen foglalkozó, de nem dolgozó paraszt, kuláknak minősülő személy”, a lányával, Lautner Ilonával lakott Gyoma, Hősök Emlék útja 61. szám alatt (az „Emlék” szót később kigyomlálták). 1951. december 15-e után a házat „közcélna” államosították, rövid úton el kellett hagyniuk. Két állami alkalmazott lakott benne (később megvásárolhatták kedvezményes kölcsönrel s ők termelőszövetkezeti székháznak eladták). 1952. november 18-tól már Gyoma, Béke utca 2. szám alá kapják hivatalos irataikat (felszólítás, büntetés, stb.), azaz itt keltezti foglalási jegyzőkönyveiket. Ez a kényszerlakhely már akkor a hatodik volt a sorban.

1949. november 16-án 700 ft. értékben lefoglalták azt az egyetlen hízót, amit karácsonyra szerettek volna levágni. Hajdan volt alkalmazottaiktól kaptak annyi „kóstolót” (titokban, késő esti homályban, hátsó udvaron a „Körözsajj” felől), egy kisebb hízóra való került belőle. 1950. november 24-én lefoglalt és elszállított tárgyak: 1 db divány, kávébarna plüss huzattal 600 ft., 1 db diófa ebédlőszekrény 1.000 ft., 1 db barna keményfa íróasztal 400 ft., 1950. december 7-én 20 kg toll tokban, 3 db dunnahuzat, 8 db párnahuzat, 1 db éjjeli szekrény 50 ft., 1 db divány plüssszhuzattal 250 ft., 2 db szék szövet huzattal 100 ft., 4 db szék 80 ft., 1 db sezlony 250 ft., 2 db fotelszék 100 ft., 1 db szalonkanapé 200 ft., 1951. április 19-én 1 db szőnyeg, ebédőbe való, 2 db fotelszék, érték nincs feltüntetve (tán valamék irodába kellett csak úgy, vagy saját használatra?). 1951. április 25-én 2 db keményfaágy 200 ft., 1 db keményfaasztal 100 ft., 1 db konyhaszekrény 200 ft., 1 db üvegajtós szekrény 300 ft., 2 db Petőfi kép (én még emlékszem rájuk, egyik volt „Petőfi Sándor a segesvári csatamezőn”, a másik „Talpra magyar!” szavaltat a ceglédi piacon) 80 ft., 1 db piros asztal (ez nagyon kellett, mert uralkodó színű volt) 100 ft., 1 db asztalterítő 20 ft., 1 db kékes virágállvány 20 ft. 1951. áprilisában már sor került a ruhaneműekre is: 3 db női ruha 210 ft., 7 db zsák 70 ft., 1 db poroló állvány 20 ft., álló fogas 60 ft. 1951. október 1. 3 db 100 literes bádóg víztartó 90 ft., 1 db falóca 70 ft., 1 db csésza (futókocsi fonott kassal) 500 ft., 1 db piros ágyterítő 80 ft., 1 db mérleg súlyokkal 280 ft. 1952. november 28. 1 db szőrmés kabát 400 ft., 1 db setétkék női kabát 100 ft., 1 db mintás düfűn pongyola 60 ft., 1 db szoknya 100 ft., 2 db lepedő 60 ft., 3 db törülköző 30 ft., 2 db selyem fejendő 20 ft., 3 kg méz, 1 méter újvaszony, 1 db sövénynyíró olló, 14 db kés, 6 db villa, 1 db vaslapát (szemetes), 1 db lábtörő 1 ft., 1 db viharlámpa és így tovább... a végén csak annyi maradt nekik, hogy két ágy ágyneművel, két szék, egy asztal, egy szekrény...

Akit az egész rendszer, a kifosztás módszere érdekel, olvassa el SÁGI Gyula: „Kulákgolgota” és ZÁVADA Pál: „Kulákprés” című (Magvető Kiadó Bp., 2006.) nagyszerű könyvét. Természetesen G. Nagy Mária-ról közölt adatok az eredetinek kb. egyharmada.

2007. február 25-én, a kommunizmus áldozatainak emléknapján.

Cs. Szabó István

Kiállítás a betegekért, az egészségügyi dolgozókért

A Fidesz kórházbezárások, leépítések miatt válságtanácskozást tartott. A megbeszélésen Domokos László országgyűlési képviselő, a Békés megyei közgyűlés elnöke is részt vett.

Bekövetkezett, amire – sajnos – számítottunk, és ebben a helyzetben – mind az egészségügyi ellátásért felelős önkormányzati vezetőknél, mind az intézményvezetőknek – fel kell készülnünk arra, hogy a betegek és az egészségügyi dolgozók védelmére alternatívákat tudjunk felmutatni.

Dramai a helyzet, hiszen a kapacitások 20 százalékát megszüntette az SZDSZ-es egészségügyi miniszter és az MSZP-s kormány, de ennél is súlyosabb az, hogy hosszú várólisták alakulnak ki, az ellátáshoz való hozzáférés egyre nehezebb lesz, továbbá a betegek gyógyulása is kétségessé válik. A Fidesz a beteg emberek, az orvosok és az egészségügyi dolgozók pártján áll, a kormánnyal szemben.

Az Egészségügyi Minisztérium honlapján már olvasható az a lista, amelyből kiderül, hogy az ország különböző pontján élőknek melyik kórház nyújt kötelezően ellátást. Az összeállításba rengeteg hiba csúszott, azt ugyanis nem feltételezzük, hogy a tárca valóban úgy gondolja, hogy például Szarvas, Békésszentandrás, Gyomaendrőd, Hunya, Örménykút, Kardos, Kondoros, Csabacsüd lakóinak Szegegre, Békéscsabára, Szolnokra, Budapestre, Gyulára, Debrecenre, Orosházára kell vinni gyermeküket gyermekszemészeti, csecsemő- és gyermek fül-orr-gege, gyermekneurológiai rendelésekre vagy egyéb felnőttek ellátására, vizsgálatára, pl. sebészet, nőgyógyászat, belgyógyászat. Ugyanerre számíthat szinte minden Békés megyei település lakója.

„A kórházi struktúra átalakítása minden szakmai szempontot nélkülözve embertelen, hozzá nem értő, igazságtalan módon alakult ki, vonalzóval, körzővel tervezve az ellátási területeket, figyelmen kívül hagyva a megbetegedési, halálozási, születéskor várható élettartam, és egyáltalán a helyi népegészségügyi trendeket, adatokat”.

Meg kell védeni a betegeket a népnyzó kormánytól, szót kell emelni az egyébként már-már agyagba döngölt egészségügyi dolgozók és orvosok jövőjéért.

Ezt történt a válságtanácskozáson:

A válságtanácskozáson jelenlevők megállapodtak abban, hogy a közigazgatási határozatot megtámadják, és a Fővárosi Bírósághoz beadványokat nyújtanak be, kérve a folyamat felfüggesztését.

Megállapodás született arról is, hogy nem fogják szolgai módon aláírni azokat a szerződéseket, amelyeket az egészségbiztosítási pénztár – a kormányzat által szorítva – megküld majd az intézmények fenntartóinak és vezetőinek.

A betegek és a betegellátás érdekeit szem előtt tartva tárgyalni fogunk: csak akkor írják alá a szerződéseket, ha az egészségügyi pénztár valóban garantálja az intézmények működtetéséhez szükséges forrásokat.

Nem lehet közigazgatási határozattal önkormányzati jogszabályokat elvonni, ugyanis az önkormányzatokat kétharmados törvény kötelezi a kórházak fenntartására és az ellátási kötelezettség biztosítására.

Komoly alkotmányossági aggályokat vet fel az egész egészségügyi reform, ezért a Fidesz képviselői újabb beadványokat fog az Alkotmánybírósághoz benyújtani.

Domokos László,
Szarvas, Kondoros, Gyomaendrőd, Békésszentandrás
Csabacsüd, Hunya, Kardos, Örménykút

KINCS AZ ÉLETED Közhasznú Alapítvány

Közhasznúsági jelentése a 2006. évre vonatkozóan

SZÁMVITELI BESZÁMOLÓ (adatok Ft-ban)

1. Nyitó pénzkészlet	222.854
2. Bevételek:	
a) Önkormányzati támogatás	30.000
b) Pályázat útján nyert összeg	100.000
c) Adományok, szponzori támogatás	201.500
d) Egyéb bevétel	10.242
e) APEH-től 1 %	59.732
f) Banki kp. felvétel	100.000
Bevételek összesen:	501.474
Nyitó készlet és bevétel összesen:	724.328
Kiadások:	
1. Személyi jellegű	-----
2. Anyag jellegű	
kirándulás, ünnepség, ajándék	48.373
játék, írószer	50.317
3. Tárgyi eszköz, fogyóeszköz	110.367
4. Bankköltség	8.274
5. Banki kp. felvétel	100.000
Kiadások összesen:	317.331

Záró pénzkészlet (724.328 – 317.331): 406.997,- Ft, ebből alapítói vagyon: 40.000,- Ft

Házi pénztárban:	18.705,- Ft
Bankban:	388.292,- Ft
Összesen:	406.997,- Ft

A Kincs az Életed Közhasznú Alapítvány 2002-ben jött létre Császárné Gyuricza Éva irányításával. Áldásos munkájával sokat tett a fogyatékkal élőkért, halála nagy veszteség mindannyiunk számára. A kuratórium az Ő szellemében kívánja tovább folytatni azt a munkát, amit az alapítók annak idején célul tűztek ki. Ez pedig a fogyatékosokkal élő emberek életminőségének javítása, a velük kapcsolatos szociális intézmények témájú működéséhez való anyagi hozzájárulás. 2006-ban a pályázatokkal nyert pénzből és a különböző adományokból a kuratórium tétét, mini-hifit fényképezőgépet, rádiómagnót vásárolt és átadta a Gondozási Központnak. Ezenkívül az Alapítvány fedezte a fogyatékkal élő fiatalok különböző kirándulásainak költségeit (helyi fürdő, kiállítás Gyomán, stb.), valamint a hűsvéti és a karácsonyi megajándékozásokról is gondoskodott. A Rózsakert Esélyklub napi foglalkozásaihoz szükséges különböző anyagok (festék, színes ceruza, papír, textilanyag, gipsz, stb.) megvásárolásához is hozzájárult az Alapítvány.

Tehát az éves pénzügyi beszámoló kiadási adatai is mutatják, hogy az Alapítvány célkitűzésének, az alapítói akaratnak megfelelően a városban fogyatékkal élő és a Gondozási Központtal valamilyen formában kötődő személyek érdekében kerültek felhasználásra a befolyt összegek.

Az Alapítvány tagjai és a könyvelő munkájukat minden ellenszolgáltatás nélkül, társadalmi munkában végzik.

A közhasznúsági jelentést a kuratórium egyhangúlag elfogadta.

Gyomaendrőd, 2007.02.07

Nemes Istvánné
könyvelő

Dr. Jánosik Bertalanné
a kuratórium elnöke

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érte munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Kosztolányi Dezső Napok

A szabadkai Városi Könyvtár csütörtökön egész napos rendezvényt szervez a Kosztolányi Dezső Napok alkalmából. Délelőtt fél tízkor megnyitják a Csáth Géza születésének 120. évfordulójára rendezett kiállítást a Városi Könyvtárban, majd tíz órakor kezdődik a tudományos tanácskozás, amelyet Hóza Éva vezet. Előadást tart Pomogáts Béla, Kelecsényi László, Káich Katalin, Bircsák Anikó, valamint két olaszországi egyetemi tanár Alexandra Foresto és Paolo Driussi. Majd 13 órakor a vendégek megtekintik a Kosztolányi-émléksobát a Svetozar Marković Gimnáziumban, majd megkoszorúzzák a Kosztolányi-mellszobrot. Délután fél öttől Múltba álmódott képek címmel Csáth Géza naplóiról, a szabadkai Életjel Kiadó kiadványairól szólnak. Ezután értékelik a szabadkai Kosztolányi Dezső Napok pályázatára beérkezett pályamunkákat, és kiosztják a díjakat. Ekkor tartják meg a Vajdasági Szép Magyar Könyv díjkiosztó ünnepségét is. (t.r.)

Hazatérítő

„Már egyszer kihaltunk” - Bence Lajos költő a lendvai magyarságról
„Csupa csiripelés ez a tél, / hívja bolyhos hócsibéit a szél. / Hóval telik meg a szánk. / Ha be nem fogjuk, megfulladunk, / ha befogjuk, meghalunk.” (Alternativa)

Bence Lajos szlovéniai magyar író volt a héten a Zentai Alkotóház vendége. Az irodalmi est után beszélgettünk vele.

Nem sok hír jutott el hozzánk az elmúlt tíz-tizenöt évben a lendvaiak életéről. Milyen ma Szlovéniában magyarnak lenni?

- Mi már egyszer kihaltunk, de azért sikerült újra lábrakapnunk. Jó tizenöt év kellett ahhoz, hogy egy fiatalabb nemzedék jöjjön, amelyik összetobozta az ottani magyarságot. A nyolcvanas évek elején mélyponton volt a magyarság ügye, de néhányan, akik akkortájt friss diplomások voltak, megpróbáltuk a lejtőről visszafordítani a szekeret. Ma jogilag jó a helyzetünk, a valóságos életben azonban egyáltalán nem. A szlovén politika is elismeri, hogy van még pótolnivalója kisebbségi ügyekben. Az alkotmányban lefektetett jogok a gyakorlatban nehezen valósíthatók meg.

A hivatalos magyar nemzetpolitika a határon túli magyarságot azal igyekszik vizsgálni, hogy a határok megszűnésével a kisebbségben élő nemzetközösség helyzete javulni fog. Szlovénia már EU-tagország.

- Erdélyi politikusok fogalmazták meg nemrégiben, hogy ha lesz kisebbségpolitika Európában, akkor az a magyarokon keresztül érvényesül. Európa legnagyobb kisebbségben élő nemzete a magyar, ha tehát lesz kisebbségi törvény, akkor azt az erdélyieknek kell kiharcolni. Sajnos, az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy az anyaországi politika erre nem lesz képes.

A rendszerváltozások után, a kilencvenes évek elejétől kezdve kiépült a szlovéniai magyarok intézményhálózata. Milyen tartalommal tudják megtölteni ezeket az új létesítményeket?

- Szinte nincs olyan hét, hogy ne lenne valamilyen rangos művelődési rendezvény: kiállítás, irodalmi est, könyvbemutató, színházi előadás. Nekünk körülbelül tíz írónk van, akik magyarországi lapokban, folyóiratokban is publikálhatnak. Ez nem volt mindig így, hiszen korábban még az írószövetségben sem volt helyünk. Évente általában tíz könyvet jelentetünk meg, amelyek között van szociográfia, tanulmánykötet, néprajz és helytörténet is. Tehát nem mindegyik irodalmi alkotás. 1961-ben jelent meg az első magyar verseskötet, még az 1970-es években is csak verseket adtak ki. A kilencvenes évektől kezdve indult fölvirágzásnak a könyvkiadás. Ma már azt mondhatjuk, hogy mintegy száz kötettel büszkélkedhet a muravidéki magyar irodalom.

Hogy látja, mennyire van benne a szlovéniai irodalom a Kárpát-medencei magyarság irodalmi életében? Milyen a kapcsolattartásuk az anyaországgal és a határon túli régiókkal?

- Annak idején egy programot is készítettünk a Muratáj köré csoportosuló írókkal, hogy minden határon túli irodalmi műhellyel föl kell venni a kapcsolatot. Ma már a Dunántúl minden irodalmi lapjával kapcsolatban vagyunk, közlik az írásainkat, és küldenek anyagot nekünk is. Budapesttel sajnos soha nem alakult ki az együttműködés.

Hazatérítő című legújabb kötete tavaly jelent meg. A versek közül sok szól a szülőföldről vagy a szülőföld jelentős szülőiteiről. Ennyire meghatározza az otthoni táj az életét?

- Amennyiben a sajátomat meg tudom becsülni, akkor talán másokét is értékelem. Ilyen szempontból nagyon fontos programnak számított Szentelekyék idejében, hogy a Muravidékre is odafigyeltek. A Kalangya közölt muravidéki verseket, aminek azután sokáig nem volt folytatása, de azért jártak hozzáink írók, újságírók. Fehér Ferenc és Németh István, majd később a fiatalabb nemzedék, Dudás Károly, Tari István, Bozsik Péter és Dormán László látogatta a szlovéniai magyarokat. Ennek aztán nyoma volt a vajdasági magyar sajtóban. Sajnos ez a hagyomány mintha megkopni látszana. Bár a Magyar Szó és a Hét Nap folyamatosan közli az írásainkat.

A szülőföld jelenléte mellett a napi politikai kérdések is részei ezeknek a verseknek. Mintha egyre inkább ez is feladatuk lenne az íróknak.

- Meggyőződése, hogy fel kell vállalni az aktuális politikát versben is, hiszen annyira meghatározta a szemléletünket, annyira kiszolgáltatottjai vagyunk a politikának, hogy nem kerülhetjük meg. Ha jó a vers, akkor akár egy alkalmi vers is megállja a helyét az irodalomban. Ne említsék mást, mint József Attila Thomas Mann üdvözlése című versét. Persze sok olyan költeményem van, ami nem ilyen, hanem amit villanyoltás előtt olvasnak, főleg szerelmes lányok.

Újraalakultak a népdalkórusok. Nehéz volt megtalálni az átörökíthető értékeket?

- Az apám generációja nem ismerte, nem énekelte a népdalokat. Mi a hatvanas évek gyűjtését használjuk. Zalai balladákat, katonadalokat, népdalokat énekelünk. De van egy gyönyörűséges boros blokkunk a Felvidékről. A karnagyunk hívta fel a figyelmünket, hogy ha összeáll néhány gyerek, és eldanol pár igen szép népdalt, és ezt a média segítségével eljuttatja másokhoz is, akkor a lakodalmakban majd a fiatalok is ezeket éneklék. És talán alakítanak ők is népdalkórust.

GRUIK Ibolya

forrás: Magyar Szó online

MEGYEGYÜLÉSI TUDÓSÍTÁS

Együtt Európába!

Békés és Arad

Megújult az együttműködési megállapodás Arad megye és Békés megye között. A dokumentumot a Békés Megyei Közgyűlés soros ülésén román részről Iosif Matula, magyar oldalról Domokos László megyei elnök írta alá. A román delegáció tagja volt még Ioan Christina megyei alelnök és Mihaela Stanescu külügyi- és EU integrációs vezető.

Békés megye és Arad megye kapcsolata a legújabb időkben az 1980-as évek elejére nyúlik vissza. A régi megállapodás felülvizsgálatát, megújítását az eltelt időszak változásai, Románia EU-s csatlakozása, valamint a (reményeink szerint) 2007 és 2013 között még

inkább megnyíló lehetőségek tették indokolttá. Az Interreg program keretében jelentős programok születtek, melyekhez az anyagi források biztosítását ígérik, minek következtében a partnerségi kapcsolatok megerősödhetnek.

A határmenti együttműködés már most is megvalósul az agrárium területén, az oktatásban és a kultúrában, de a fejlődésre jó esély nyílik a köz-, a civil- és a versenyszférában, a turizmusban. Iosif Matula az úthálózat javításának fontosságát, míg Domokos László az aradi és a békéscsabai repülőtér összehangolásának szükségességét hangsúlyozta.

A megújuló együttműködési megállapodás megkötését Szilágyi Menyhért, Varga Zoltán, Kreszta Traján, Tóth Imre megyei képviselők üdvözlötték elsők között, konkrét példákat említve a kínálatba kerülő lehetőségekre.

Cipészek és csizmadiák Endrődön

Az endrődi Tájház és a Rózsahegyi Könyvtár közös szervezésében 2007. március 9-én „Cipészek és csizmadiák Endrődön” címmel, ismeretterjesztő előadáson vehettek részt az érdeklődők.

A nagy múltú mesterségek eredetét, rövid történetét Szonda István néprajzkutató mutatta be. A két szakma közül, a régebbi a csizmadia mesterség, amely a csizma viselésével hazánkban, a török hódoltság időszakában terjedt el. Kezdetben a keleti típusú lábbelik voltak a jellemzők, csak a XIX. század terjedtek el a nyugati típusú csizmák a parasztság körében. A csizmadia mesterség folyamatos megújulását a XX. század élénkülő cipődivatja állította meg, ennek következtében a század közepére a mesterség megszünt.

Endrőd község életében, e nagy múltú csizmadia mesterség céhes formái, egészen a XX. század első feléig fennmaradtak. Több, dinasztikus csizmadia család volt, gyakran előfordult, az egy szakmán belül dolgozó családok összeházasodása. A csizmadia fiából is általában csizmadia lett, hiszen gyerekkortól tevékenyen részt vettek édesapjuk munkájában. A szakma fénykorának idején, több mint 92 lábbeli készítő önálló iparost tartottak nyilván Endrődön. A helyi csizmadiák és cipészek két részre különültek, az egyik csoport a vásáros, a másik a megrendelésre dolgozó volt. Megrendelésre dolgozni nagyobb rangot jelentett, a vagyonos családok nem vásárokból szerezték be a lábbelit, hanem elmentek egy jó nevű mesterhez és méretre csináltattak maguknak cipőt vagy csizmát. A sok csizmadia konkurenciát jelentett egymásnak, a vevőkört csak jó minőséggel tudták megtartani, az endrődi csizmák országosan ismert, kiváló termékeké váltak.

A második világháború insége, az új megváltozott szemlélet, nem kedvezett sem a parasztságnak, sem a csizmadiaiparnak. A hagyományos paraszti rend felbomlott, megjelentek az agrárproletárok, akik munkaerejüket adták bérbé, csoportosan vándorolva a munkalehetőségek után. Lecserélték csizmáikat az olcsóbb, gyári gumicsizmákra, és bakancsokra. Az ötvenes években, a parasztszizmákban a kulákok, a nép ellenségét látták, s ezzel befejeződött a csizmakorszak. A cipésmesterség tovább virágzott, hiszen a cipőhasználat teljes körben elterjedt. A csizmadiák nagy számmal álltak be a cipésműhelyekbe és suszterokká váltak, és igen

jó cipészek lettek.

A vendégként részt vevő Bella József mester mindezeket az ismereteket saját életéből vett példákkal tudta alátámasztani. Ő maga is, lábbelikészítő mester édesapjától tanulta el a szakma fortélyait, előbb inasként, majd segédként dolgozott a családi műhelyben. Tudását gyarapítani még más műhelyekbe is elszegődött, hogy aztán mesterként önállóan dolgozhasson. Elmesélte, hogy a reggel hattól gyakran éjfélig is eltartó munkanap után az inasok, de még a bentlakó segédek is műhelyben aludtak, például a szabász asztalon. S hogy a lábszija, amellyel lefogták a talpat a szegeleskor, bizony a fegyvermezés eszköze is volt. A csizmák mind kézi munkával készültek, kemény fizikai munkát jelentettek. A Tájház

cipész és csizmadia szerszáma-it is megmutatta, elmagyarázva, melyik munkafolyamatnál kellett használni.

A beszélgetés során Szonda István kiemelte, hogy kutatómunkája során milyen sok segítséget kapott a helyiektől, közöttük Szurovecz László mestertől, aki sajnos már nincs közöttünk.

A film, amely bemutatásra került, a csizmakészítés folyamatát mutatta be. A méretvételtől kezdve, a csodálatosan fényes, rámas, díszes csizma elkészültét követte végig, megmutatva az alkotó ember tehetségét. Marsi János helyi mester műhelyében forgatták a Szentendrei Szabadtéri Múzeum munkatársai, a méretvételt, szabást, varrást Bella Jóska bácsi végezte el. Legyünk büszkéek arra, hogy bárki, aki

Skanzenban jár, és kíváncsi rá, endrődi mesterek kezének munkája által ismeri meg, hogyan készült a valódi parasztcsizma, s hogy az ott berendezett műhelyben olyan szerszámokat helyeztek el, amelyek innen származnak.

Az előadást kötetlen beszélgetés követte, a kiállított szerszámokat megnézhatték, kézbe vehették az érdeklődők.

Dinyáné Bánfi Iboya

Április havi előzetes

Szeretettel várjuk az érdeklődőket 2007. április 21-én (szombat) 17 órai kezdettel az endrődi könyvtárba, ahol Bella Rózsa képeinek kiállítására és előadására kerül sor.

József Attila-verseny. 2007. március 10-én rendezték meg Békéscsabán a VIII. József Attilától elnevezett országos vers-, énekelvers és prózamondó verseny megyei elődöntőjét. A zsűri döntése szerint Békés megyét az országos döntőn Grósz Nikolett és a gyomaendrődi – számunkra is ismert és kedvelt – Tüzmenedék együttes képviseli. Gratulálunk, és áprilisban a döntőn sok sikert kívánunk nekik!

Balogh Tamás, gyomai születésű író a Szegedi Tudományegyetem Modern Magyar Irodalomtörténeti Tanszékének doktorandus hallgatója mutatta be tanulmánykötetét az OMart Könyvesboltban 2007. március 16-án. Beszélgetőtársa Kiss László író, a Bárka c. irodalmi folyóirat munkatársa volt. Az Álmodozók irkafirkájáról és a találkozóról következő számunkban olvashatnak az érdeklődők.

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Humoros locsolóversek fiataloknak

Zöld a moha, zöld a páfrány,
Megöntözlek házisárkány!Húsvét van, odakinn mosolyog az ég is,
Adjanak egy ezrest, mosolygok majd én is!

Húsvéti gyermek locsolóversek

Zöld erdőben jártam,
Két őzikét láttam.
Az egyik kacsintott,
Ide a forintot!Én még kicsi vagyok,
Verset nem tudok.
Majd jönnek a nagyok,
Mondanak azok.Ajtó mellett állok,
Piros tojást várok.
Ha nem adják párjával,
Elszökök a lányával!Kerek erdőn jártam
Kék ibolyát láttam.
El akart hervadni
Meg szabad-e locsolni?Én kis kertész legény vagyok,
Rózsavízzel locsolgokodok.
Úgy locsolom a lányokat,
Mint kertész a virágokat.Kelj föl párnáidról, szép ibolyavirág,
Nézz ki az ablakon, milyen szép a világ!
Megöntözlek szépen az ég harmatával,
Teljék a tarisznya szép piros tojással!Jó reggelt, jó reggelt,
Kedves liliomszál,
Megöntözlek rózsavízzel,
Hogy ne hervadozzál.
Kerek erdőn jártam,
Piros tojást láttam,
Bárány húzta rengő kocsin,
Mindjárt ideszálltam.
Nesze hát rózsavíz,
Gyöngyöm, gyöngyvirágom.
Hol a tojás, piros tojás?
Tarisznyámba várom!

KIÁLLÍTÁS A RÓZSAHEGYI ISKOLÁBAN

Farkas Zoltánné igazgatónő megnyitó beszéde:

Kedves Vendégek! Kedves Gyerekek!

Nagy örömmre szolgál, hogy iskolánk tanulóinak munkáiból készült kiállítást nyithatok meg.

Nyolc évvel ezelőtt indult el a Városi Zene és Művészeti Iskola kihelyezett képzőművészeti tanszaka nálunk. Az azóta eltelt évek során egyre népszerűbbé vált tanulóink körében a képzőművészeti alapképzés. Ennek eredményeként jelenleg elsőtől nyolcadik osztályig 65 tanulója van a kihelyezett tagozatnak. A foglalkozásokat Molnárné Pésó Irma, iskolánk rajztanára vezeti.

Irmuska néni lankadatlan lelkesedése, hozzáértése, türelme, elhivatottsága közismert mind a gyerekek, mind a kollégák körében. Fényes bizonyíték erre az itt látható kiállítás. Ő az, akinek mindig van valami ötlete, aki a gyakran hiányos feltételek között sem a kifogást, hanem a megoldást keresi. Ért a gyerekek nyelvén, tudja, kit hogyan lehet megtanítani az alkotás örömeire.

„Ahány ember, annyi csodálatos világ” mondja egyik dalában Bródy János.

Itt most 65 gyerek csodálatos világából láthatunk egy összeállítást. Nyomon követhetjük a fejlődésük útját, hiszen már az elsősöknek is vannak kiállított munkái.

Az olajfestés kivételével a festés minden technikájával megismerkednek a növendékek.

Így például a temperával, az akvarellfestéssel, de használják a pasztelt, a tust, a rajzszenet, a grafitot és mindezek keverékét is.

Kiemelt szerepe van a papírnak, ugyanis rendelkeznek a szükséges felszereléssel ahhoz, hogy saját papírt készítsenek. A márványpapír

készítése különleges élmény volt számukra.

Sok szép papírdísztagyat láthatunk, amelyeknek a kitalálásához élénk fantázia, elkészítéséhez pedig jó kézügyesség szükséges. A dísztagyak között láthatjuk az agyagból formázott alkotásokat, a fonállal, az üvegfestéssel és mozaikkal dekorált öblösüvegeket. A nagyobbak már ügyesebben bánnak az eszközökkel, így ragasztópisztollyal, tussal és festékekkel is készültek képek.

A síkból való kiemelés technikáját tanulják a gyerekek a papírplasztikákon. Különösen a lányok kedvence a batikolás, a textilfestés. Varázsa van a saját tervezésű terítőknak; ezekből is láthatunk néhányat.

Nem tudunk mindent felsorolni, de talán érzékelhető, hogy mennyi és mennyiféle munka van ezekben a szebbnél szebb alkotásokban.

„A szépség mindenütt ott van. Nem rajta múlik, hogy nem tudjuk meglátni.”

Rodin, francia szobrászművész örökérvényű szavai ezek. A mai világban olyan erőteljes negatív hatások érik az embereket, nem kímélve a gyerekeket sem, hogy lassan elfelejtsük az élet, a természet szépségeiről. Ha sikerül elérni, hogy ezek a gyerekek képesek legyenek felfedezni, megérteni, megbecsülni a szépet, akkor nagyon sokat tettünk a jövő nemzedékéért.

Meggyőződésem, hogy a képzőművészeti képzés nagyon jó személyiségfejlesztő eszköz, amellyel gazdagítjuk a gyerekek érzelmvilágát, fejlesztjük értelmi képességeiket.

A kiállításához Molnárné Pésó Irma tanárnőnek és a gyerekeknek gratulálok, további sok szép alkotást kívánok!

Az Endrődiek Baráti Köre budapesti találkozó

JELENTÉS

Timár Imre az új elnök (Budapest)

Az idő fogunkat, érzéseinket, szívünket vacogtatta, mikor Évától vettük búcsút. A fájdalmat fokozta a kérdés, mi lesz velünk? Ki, vagy kik lesznek képesek betölteni az űrt az Endrőd-ről elszármazottak közösségében?

Évikénk! Jelentjük neked, hogy a mag, amit elszórtál, gyökeret vert. Sokan vagyunk, kik folytatni akarjuk szülő-nevelő falunk iránti szeretet érzésének erősítését, hagyományaink ápolását.

Március 11-én közel százan voltunk jelen az éves közgyűlésen, amire évek óta nem volt példa.

A jelenlevők mind azon munkálkodtunk, hogy szervezetünk alkalmas legyen összefogni, tájékoztatni az elszármazottakat, segíteni a várost, melynek része a mi „őshazánk”.

A Közgyűlés az elmúlt évben végzeteket értékelte, pénzügyi tevékenységét jóváhagyta.

Eleget tett azon kötelezettségének, hogy alkalmas vezetőséget válasszon.

Nem volt egyszerű dolog, Dr. Latorcai János úr, országgyűlési képviselő, a Baráti Kör elnöke is mentesítését kérte sokirányú elfoglaltsága miatt.

Végül a régi és az újonnan választott vezetőség az alábbi:
 Dr. Latorcai János örökös tiszteletbeli elnök (Budapest)
 Elnök: Timár Imre (Budapest)
 Titkár: Ladányi Gáborné (Gyomaendrőd)
 Fülöp Imréné pénztáros (Gyomaendrőd)
 Szilágyiné Németh Eszter sajtófelelős (Gyomaendrőd)
 Iványi László újságfőszerkesztő (Gyomaendrőd)
 Várfi András polgármester (Gyomaendrőd)
 Varga Istvánné (Gyomaendrőd)
 Buczkó Imre (Pázmánd)
 Dr. Szabó Béla (Budapest)

A Közgyűlés eredményes előkészítési munkáját végig aktívan segítette bölcs tapasztalataival Dr. Latorcai János, ill. Szabó Béla, Buczkó Imre és Timár Imre vezetőségi tagok.

Ladányi Gáborné az új titkár (Gyomaendrőd)

Köszönet mindazoknak, akik a szervezésben, a technikai feladatok megoldásában segítettek.

Méltán mondhatjuk, hogy a Baráti Kör rövid válságos helyzetéből megerősödve került ki.

Amikor ezt kijelentjük azt is tudatni kell, hogy óriási segítséget nyújtottak a folytonosság fenntartásában munkájukkal, támogatásukkal.

Iványi László plébános úr
 Dr. Latorcai János képviselő úr
 Vaszkó András felelős kiadó úr
 Hegedűs Magdolna könyvelő asszony
 Fülöp Imréné asszony
 Szabó Zoltánné asszony

Megköszönve példaértékű munkájukat, támogatásukat azt kérjük, továbbra is szerető szívvel és Istenbe vette hittel segítsék a Baráti Kör feladata teljesítésében.

Évikénk! Nem teljes a jelentésem. Sok-sok epizódról nem számoltam be, ami a Közgyűlésen történt. A nyugalmad szerettem volna erősíteni, hogy munkád nem veszett kárba! Ugye, a Nevedben is köszönhetem az újraválasztott vezetőséget, és veled együtt kívánhatok sikeres, hasznos munkálkodást nektek.

Budapest, 2007. március 13.

Somlóiné Sóos Gizella

Trodalmi oldal

Müller Péter: SzeretetKönyv

„Most megmarad a hit, remény, szeretet,
Ez a három,
De köztük a legnagyobb a szeretet.
Törekedjete a szeretetre!”

(Pál apostol)

Szeretet. Sokat hallott s talán a legtöbbet használt szavunk. Mondanám: legfontosabb, legismertebb, ugyanakkor legfélreismertebb, mélységeiben nem értett, meg nem értett szavunk.

Szeretet. Mi jut eszünkbe e szó hallatán? Milyen érzések, emlékképek, személyek, események bukkannak elő belőlünk? Milyenek azok a tapasztalatok, szeretet-élmények, melyeket összegyűjtötünk, gyűjtünk életünk során? Jól értelmezzük-, értjük-e az „elpusztíthatatlan gyökerű”, de napjainkban nagyon is „zúzvara csipkézte levelű” szeretetet, mely jelenlétével

valóban „mozgat napot és minden csillagot”... és életünket!

Müller Péter könyve két jelenettel kezdődik.

Az első: egy haldokló ember, a nagypapa utolsó pillanataival. A zárt lelkű, kemény, érzéseit nem vagy csak ritkán kimutató ember haldoklik... kórházi ágya szélén az unoka, az író ül. Szavak nélküli, láthatatlan szálakból szőtt kapcsolat az övék. „- Ne menj el!!!...” - hangzik fel a csendben a lélek másik lelkét s egy kicsit talán az életet marasztaló szeretet- mondata, mely bizonyítja, milyen nagy szükség van a Másikra, a másik Emberre, különösen a halál előtti pillanatokban.

A második jelenetben: színpadot világítanak meg a reflektor fényei. Ott áll póz- és álarcmentesen Shakespeare A vihar c. drámájából Prospero, a varázshatalmú király, nem játszik, a nézőkhöz fordul és beszél: „... jertek a varázst a ti / Varázstokkal megoldani...”/ azaz „gyertek és szeressetek”. Hiába a teljhatalom, a Varázsló mégis magányos, s magányát csak mások, a Másik segítségével tudja megtörni, feloldani.

Müller Péter színpadi szerző, író, aki bölcsességével, tisztánlátásával igazodási pont, aki dialógusaival hatni tud, aki nemcsak kívülről, de belülről is látja és láttatni tudja a folyamatokat, eseményeket, s aki a Varázslóhoz hasonlóan most vallomást tesz: szeretetért nyújtja ki kezét a láthatatlan olvasó felé. „Koldulni kezd”, az ember, a Másik szeretetért „koldul”, ugyanis „a szeretetről még beszélni sem lehet egyedül.” Csak Együtt... Veled... Velünk... Közösen. Az író tehát társat, társakat keres, hogy gondolatai továbbáramoljanak, mások szeretet-élményével összekapcsolódjanak, és betöltsék hivatásukat: szeretni segítsenek.

Miért van annyi baj, értetlenség a világban! - kérdezi. Mert a legfontosabbat, a szeretetet rosszul értelmezzük. Pedig ettől függ minden, az Én és a Te, a Mi sorsunk... De van-e elég idő, figyelem, szándék, képesség, hogy megismerjük önmagunkat, s ezáltal eljussunk a Másikig? Vagy talán túl bonyolult, „hosszú az út lélektől lélekig?”

Mindenki a saját „varázsvilágában” él, saját kozmoszában, személyes életörténettel, jelrendszerrel, szó- és jelentéskészlettel, és saját optikáján keresztül szemléli, érzékeli a világot. (Az értelmezés különbözőségeiről ír Hervay Gizella költő - egy másik, számomra kedves műben -, melynek Levél helyett a címe: „... ha azt mondom: tej, nagy diófát látok, a lomb közt kis égdarabok, a fa alatt kerti asztal, pohárban tej, tündöklök a tej, a táj. De lehet, hogy ő arra emlékezik, hogy nem kapott tejet, nem volt, és az anyja messze volt, és megütőd a szóval. De ha megtalálod neki azt a szót, amit keres! Társad lesz és válaszol, és válaszában felfénylik az elveszett szó, ami gyermekkorod zsebéből, valamikor nyomtalanul kigurult.”)

Szép példa ez arra, hogy mennyire más jelentéssel bírhat ugyanaz a szó a te „varázsvilágodban” és mennyire mást jelenthet az enyém-ben. És mennyire fontos az egymásra hangolódottság ahhoz, hogy - a különbözőségeik ellenére is- egymásra leljünk. „Akit szeretsz, arra előbb- utóbb rátalálsz, egyszerűen azért, mert össze vagy hangolva vele” - írja Müller Péter.

A mai ember- az emberiség- az érzelmek zűrzavarában él, azt gondolja a szeretet nem több, mint érzelem. Pedig a csak érzelmi szeretet nem több, mint mulandó, ingatag, áticsaphat gyűlöletbe, vonzás és taszítás jellemzi, s itt történhet meg, hogy tévedések áldozatául esnek azok, akik csak így szeretnek.

Az ember szellem, lélek és test, s fontos tudnunk, hogy sok világunk, szintünk van. A szintek egy- egy tudatállapotot jelölnek, s életünk során egyre magasabb szinten élhetjük meg életünket. Ezek a szintek egymásba érnek, nem különülnek el élesen.” Figyelj a szívedre, mert itt rejlik az a rejtélyes mag, amelyben minden benne van: az érzés is, az értés is, együtt. Az a titok, amelyből ennek a szónak az igazi jelentése átlátható.”

De milyen a Valódi szeretet!

Nincs ellenségképe, kiterjed az ellenségre is. A lélek már az érzéki, érzelmi világ fölé emelkedik és átlépi a „magánszív határát”, mint a folyó, mely hömpölyögve beleömlik a határtalan tengerbe. A valódi szeretet: ez a végtelenbe táguló tenger- szeretet... létélmény... egység-tudat... tér és idő nélkül. Gyönyörű példát hoz az író. Jézus sír, verejtékezik, fél, hiszen ember... de kínzása pillanataiban is testvéri módon tud odafordulni, viszonyulni kínzóihoz. Nem érzelmileg, de „tengerileg”, azaz „istenien”. Ezt az élményt, a „tenger-szeretet” élményét mi is megtapasztalhatjuk, „csak” előbb érzelmi rabságunkból kell kiszabadulnunk. S miután felülről, „kívülről”, mintegy megfigyelőként tudunk kavargó, hullámzó érzelmeinkre tekinteni, már fontos lépést tettünk afelé, hogy ne ezek irányítsák életünket. Ez nemritkán életre szóló feladat, és sok szenvedéssel jár. De hozzátartozik a tanulás folyamatához, a tapasztalatszerzéshez. „Tiszteld a tévedéseidet, szenvedéseidet és káprázataidat!” A Szeretet nem érzelem, hanem jóval több annál: „Egységélmény”, „Veled-együtt élmény”, ami a korunkra jellemző, didergő magány-állapot ellentéte.

Az író fejezetről fejezetre osztja meg élményeit, tapasztalatait olvasóival. A ráhangolódás, „egymásra hangoltság” megteremti feltételeit a „közös táncnak”, együttgondolkodásnak. S ennek eredményeképpen- az olvasás során- megszületik az a figyelem, mely önmagunkra, a másokra és fölfelé irányul, s mely minden valódi szeretet- kapcsolatban létrejön. Beszélget, „párbeszédet folytat” az olvasóval többek között: a lelkünkkel való barátságról, a szerelemről, a párkapcsolatról, a férfi- női szerepekről, a családról, az égi szeretetről. És mindezt az értelem, az érzelem s a fölfelé nézés, a „fölfelb látás” hármásának birtokában, tükrében. Kít szerettél igazán? Lehet-e szeretetnek nevezni, ami nem kölcsönös!

„Hol a szeretet nem kölcsönös, ott nincs is” - válaszolja... „Amíg nem találod Rád, én sem vagyok egészen” ... „A szeretet nem magányos lelkiállapot, hanem viszonyrendszer.” ... „... nem arról van szó, hogy aki szeretetet ad, annak kapnia is kell. Ez nem adásvétel ügye. Itt arról van szó, hogy a szeretet: találkozás, érintkezés, közönség, együttműködés. Összerezgés, egymásba ölelés. Amikor a kettő eggyé válik, és a pólusok érintkeznek, az a szeretet.”

Hiszem, hogy Müller Péter könyve betölti hivatását, a legtöbbet, amit tehet: „szeretni segít”, kinyújtott keze pedig egyre több kez- zet (és szívet) talál.

Polányi Éva

Ízes Ízek

Április

Almagombóc

1 kg almát meghámozzunk, magházát kivágva apróra vágjuk. Összekeverjük 8 dkg margarinnal, 20 dkg búzadarával, 2 dl tejjel, 3 evőkanál cukorral, 2 tojással, pici sóval és annyi zsemlemorzsával, hogy gombócokat formálhassunk belőle. Fél órát állni hagyjuk, hogy a dara megduzzadjon. A gombócokat forró vízben főzzük ki: felszínre bukkánásuk után 4-5 percig még főzzük. Préslibe forgatjuk, fahéjjal, porcukorral tálaljuk.

Seidl Ambrus

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi

antennák

Digitális műholdvevő már

14 900 Ft-tól

UPC Direct

NÉZZÜK A MINŐSÉGET

Széles választékkal és kedvező árakkal várjuk az érdeklődőket.

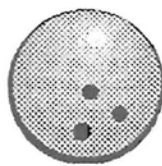
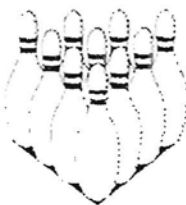
Telex Távközléstechnika

Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESSZEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,

Csővek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,

Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Tel.: (66) 386-909

Hitellehetőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,

Fő út 81/1

Tel/Fax: 66/386-328

THERMIX

Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interpan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múlnak el ők, kik szívünkben éltek:

Háiba szállnak árnyak, álmok, évek.

Ők itt maradnak bennünk csendesen még.

Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Gyűszű Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

özv. BALOGH MIHÁLYNÉ GELLAI MARGIT, aki Endrődön az Apponyi utcában élt, életének 100. évében február 25-én rövid betegség után az Égi Hazába költözött. Gyászolja: keresztleányai és családjuk.

CSERVEN IMRE, aki Hunya József Attila u. 13. sz. alatt élt március 15-én 78 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolja: felesége, fia, menyé, unokái és a rokonság.

TÍMÁR MIHÁLYNÉ KENYERES GIZELLA, aki Hunya Széchenyi u. 7. sz. alatt élt március 12-én 84 évesen megtért Teremtőjéhez. Gyászolja: családja és a rokonság

A GYOMAI „SPORTKONCEPCIÓ”

Városunk két Labdarúgó Egyesületeinek vezetői ismét találkoztak, hogy tárgyaljanak a két csapat egyesüléséről.

Két hét után a gyomai vezetőségnek is sikerült eget rengető kompromisszumos megállapodásra alkalmatlan javaslatukat megtenni.

A gyomai vezetők az egyesülést támogatják, de úgy képzelik el a jövőt, hogy a labdarúgó mérkőzések és az edzések Gyomán legyenek mivel a Gyomai csapat van magasabb osztályban.

Csak emlékeztetőül! Hat évvel ezelőtt fordítva volt, és senkinek nem jutott eszébe, hogy ilyen gyenge ötlettel sőt felháborító egyoldalú javaslattal álljon elő, ráadásul városunk megalakulásának 25. jubileumi évfordulóján.

Az endrödi vezetőség kérte a gyomaiakat, próbáljanak más megoldáson gondolkodni, mert az ilyen javaslat elfogadhatatlan, ugyanakkor nem volna hátrány, ha a két héttel korábbi javaslatukon elgondolkodnának mivel ha egyesül a két csapat rövid az idő a feladatok elvégzésére.

Fényképalbum

Kérés az Olvasókhöz! ÉRTÉKSIRATÓ!

Ha valakinek van a birtokában hajdan volt szép házakról: paraszt- és polgári ház, jellegzetes szép tanya fotója, mely épületek már nincsenek meg, vagy felismerhetetlenségig átalakították, és legalább levelező lap nagyságú, és jó minőségű, azt köszönettel vennénk, ha rendelkezésünkre bocsátanák. Olyanokra gondoltam, melyek még nem jelentek meg semmilyen kiadványban. Várom a képeket E-mailben, postán, vagy személyesen az endrödi plébánián. Kérem azt is megjelölni, hogy hol állt az épület, esetleg kié volt. Természetesen vissza fogom adni.

Köszönettel: Iványi László

Bal oldali fotó:

Kovács Jolán (endrödi származású) és férje, Biczó Tamás, kb. 1967 tájékán.

Biczó Tamásné a szerzője az Utazások Erdélyben c. Panoráma útikönyvnek. Férje pedig számtalan Panoráma útikönyv térképét, rajzos illusztrációit készítette.

Jobb oldali kép:

Lőrincz János kántor és Dinya Imre sekrestyés, 1972 körül

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Havi jelentés
2007. március

Havi munkák

- Östermelői igazolvánnyal kapcsolatos ügyintézés (göngyölt adatok):
 - Érvényesítés: 988 db
 - Visszavonás: 66 db
 - Új kiadás: 26 db
 - Módosítás: 23 db
- A gázolaj jövedéki adó igényléshez az iktatás: 212 db (Gyomaendrőd, Hunya)

Hivatali munka

- Östermelői igazolványok megújítása
- Gázolaj jövedéki adó igazolások kiadása
- A rosszul berajzolt AKG-s térképek rajzolásának javítása és a termelők tájékoztatása, 19 db

Tájékoztatók, fórumok

2007. február 27-én Békéscsabán elhangzott Máhr András előadása, az ott elhangzott információkról beszámoltunk a gazdaköröknek

Növénytermesztés

Az időjárás kedvező hatása miatt talajmunkák jól elhaladtak. Megindult a fénymag és a tavaszi árpa vetése.

Állattenyésztés

A sertés felvásárlási ára folyamatosan továbbra is 242 Ft/kg.

Gyomaendrőd, 2007. március 14.

Vincze Tamás
falugazdász

(HUMOROS) TÖRTÉNETEK A KÖZELMÚLTBÓL

A harmadik sebesség

A hatvanas évek közepén szerzett diplomámmal – mint a szocialista nagyüzemi mezőgazdaság számára „kitenyésztett” szakember – egy termelőszövetkezetben kezdtem dolgozni, gépész gyakorlatnoként. Akkoriban könnyű volt a pályakezdés, ugyanis a megyei tanácsok listán tették közzé a friss diplomásokat fogadó állami gazdaságok, gépállomások, téészek nevét és címét. Gyakornoki helyemet én is erről a listáról választottam, a szülőfalum közelében lévő egyik községben.

Ebben az évben kezdtek a téészek saját gépeikkel dolgozni, addig a gépállomásról szolgáltatották nekik a gépi munkát. A saját gépekhez traktorosok, szerelők, műhelyek is kellenek. A termelést már agrónomusok irányították, de az alsóbb szintű vezetők többnyire képzetlen emberek voltak. Sajnos közöttük sok volt a „párt” által megbízott „jó elvtárs”, akik szakértelem hiányában tudtak helyükön kinevezni. Az én főnököm is ilyen „szakember” lett, a téész nemrég megnevezett gépcsoportvezetője, aki magát eléggé nagyra tartva játszotta a főnököt.

A gépcsoportnál dolgozó traktorosok, szerelők némi vizsgáztatás árán hamarosan befogadtak. Munkám során a műhelyeket, telepeket és a határban dolgozó gépeket saját Pannónia motorkerékpárommal látogattam, amelybe a benzint a téész adta. Amikor a motor néha elromlott, mindig saját kezűleg javítottam meg. Főnököm, Sz. Jóska egy szovjet márkával, a K55 típusú, amúgy „Kírgiz Kecse” becenévvvel tisztelt járgánnyal motorozott, amelyből egy idő után „elveszett” a harmadik sebesség. Hetekig járt vele ebben az állapotban, röstellte megkérni a szerelőket, hogy javítsák meg. Ment ám a szöveg: Főnök, meddig gyötröd még azt a szerencsétlen motort? Lám, a gyakornok mindig megcsinálja a sajátját, pedig a múltkor is röpityára kellett szednie! Nem igaz, hogy nem érsz rá megcsinálni!

Végre egy esős napon nekidurálta magát Jóska, kiszerezte a motorblokkot a vázból, és kezdte szétszedni a satupadon. Sehogyan sem sikerült neki széthúzni a blokkot. Tanácstalanul forgatta, feszegette, míg végül megszánta a legvagányabb szerelő, B. Miska.

– No, engedj csak oda, főnök, mielőtt teljesen tönkreteszed!

Miska fogta a csavarhúzókat, kezdte kicsavarni a rejtettebb helyen lévő csavarokat és számolta őket – egészen hétig kellett számolnia, mire a blokkot kétféleképpen lehetett választani. A teljes szétszedés után megállapították, hogy a sebességváltóban a léptető villa megkopott, azt kell kicserélni. Jóska másnap hozta is az új léptető villát, és összerakta a blokkot. Az összerakás után az alkatrészhalmból ott maradt egy fogaskerék a padon. Jóska forgatta, nézegette, majd némi hűmmögés után gyorsan szétszedte a blokkot, és ismét összerakta. A kimaradt fogaskeréknek csak nem jutott hely a blokkban. Újbóli hűmmögés, újbóli szétszerelés következett. A közelben dolgozó szerelők a szemük sarkából figyelték a Főnök kinlódását, alig bírták vis szafojtani a nevetésüket. A harmadik sikertelen kísérlet után végre B. Miska megkérdezte az izzadó, homlokát törölgető Jóskától:

– Mi a baj Főnök, mit nem tudsz már megint?

– Csak azt nem tudom, hová való ez a kimaradt fogaskerék – válaszolta meggyötörtén Jóska.

– Megmondom én, ha fizetsz mindannyiunknak egy korsó sört munka után! – mondta Miska.

– Rendben, meglesz – egyezett bele Jóska – hová való hát?

Abba a 125-ös Csepelbe, ami a túlsó sarokban van szétszedve! – felelte Miska – de azzal ugrott is ki az ajtón, mert Jóska a hirtelen felkapott lapátot megtáncoltatta volna a hátán, ha nem eléggé fűrge.

A megígért sört végül is megittuk. A Főnök mellénye egy számmal kisebb lett, a munkahelyi hangulat egy fokkal javult.

A gyakornoki idő leteltével még éveket dolgoztam vezető beosztásban ezen a munkahelyen. Elmondhatom, jól éreztem magam ott, és őszintén megszerettem az ott dolgozó, többségükben végtelenül becsületes, szorgalmas, és fűrge eszű embereket.

Hornok József

AGRO
ÁRUHÁZ

Kedves vásárlóim!

Áprilisi ajánlataim:

- kerti vetőmagok, virág magok
- rózsatövek, virághagymák
- fűmagok, bioburgonyák
- növényvédők szerek, műtrágyák
- virágföldek, virágládák, cserepek
- fűnyírók (elektromos, benzines)
- bozótvágak, sövényvágók, ágvágók
- fűrészek, fejszék, kalapácsok
- kerti szerszámok
- külső-belső falfestékek
- olaj- zománc festékek
- hígítók, glett anyagok, csemeragasztók, ecsetek, csiszolók
- barkács szerszámok
- esőruhák, csizmák, védőkesztyűk
- szőnyegek, lábtörölők, stb.

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap elsőjén *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com